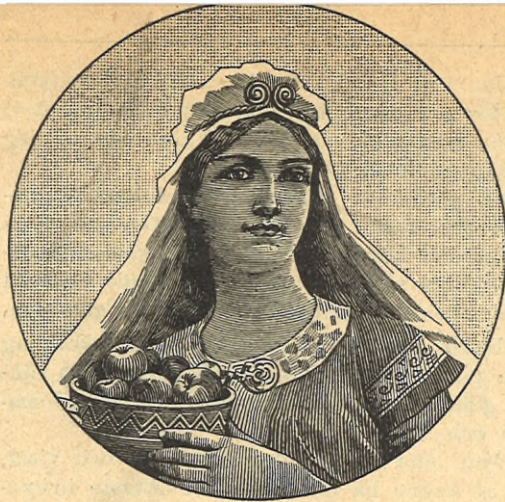

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

N:r 22 (753).

LÖRDAGEN DEN 1 JUNI 1901.

14:DE ÅRG.

PRENUMERATIONSPRIS PR ÅR: IDUN ..... KR. 6:— IDUNS PRAKTUPPLAGA ..... > 8:— IDUNS MODETIDN. MED PL. > 5:— IDUNS MODETIDN. UTAN PL. > 3:—	UTGIFNINGSTID: HVARJE LÖRDAG. LÖSNUMMERPRIS: 10 ÖRE.	REDAKTÖR OCH UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG TRÄFFAS SÄKRAST KL. 2—3. REDAKTIONSSEKR.: JOHAN NORDLING.	BYRÅ OCH EXPEDITION: KLARA S. KYRKO GATA 16, 1 TR. ÖPPEN KL. 10—5. ALLM. TEL. 6147. RIKS 1646.	KOMMISSIONÄRER ANTAGAS ÖFVER HELA LANDET PÅ ALL- DELES SÄRSKILDT FÖRMÄNL. VILLKOR. STOCKHOLM IDUNS KUNGL. HOFBOKTRYCKERI.
--	--	---	---	---

AMANDA KERFSTEDT. PORTRÄTT FÖR IDUN AF HOFFOTOGRAFEN A. BLOMBERG.

HELLEN LINDGREN. PORTRÄTT FÖR IDUN AF HOFFOTOGRAFEN A. BLOMBERG.

I ETT FÖRFATTARHEM PÅ TOMTEBODA.

SEDAN Bernt Lies roman »I Knut Arnebergs hus» nu afslutats, har Idun fagnaden att i detta nummers följebildningsbilaga begynna införandet af *Amanda Kerfstedts* bebådade roman »Reflexer». Bland nutida svenska författare intar fru Kerfstedt en bemärkt rangplats. Den ädla idealitet, det djupa allvar, den hjärtevarma medkänsla för allt mänskligt lidande såväl som för all äkta mänsklig glädje, som städes varit den bärande grunden i hennes diktning, ha tillförsäkrat henne alla goda sinnens sympati. Vaken iakttagare, skarpsynt karaktärsskildrare, boren förtäljare, har hon ock på denna grund vetat förläna sina verk en litterär resning, hvilken vunnit den omdömesgilla kritikens erkännande som ypperlig konst.

Det är nu emellertid snart åtta år sedan hennes senaste mera omfattande lifsskildring, »Holger Vide», väckte en liflig och berättigad uppmärksamhet. Hennes penna har under tiden visserligen ingalunda hvilat — ett par ungdomsböcker och novellsamlingen »Bränningar» vittna därom — men »Reflexer» är dock den första större berättelse efter »Holger Vide», som den uppburna författarinnan skänker den svenska allmänheten. Så mycket lifligare blir helt visst det intresse, med hvilket den nu kommer att hälsas af vår läsekrets.

Då vi samtidigt med »Reflexers» publicerande äfven önskade pryda vårt blad med författarinnans porträtt, hade vi utbedt oss äran att få aflägga ett besök i fru Kerfstedts hem. Och så begaf det sig, att jag en solig majmiddag helt nyligen, åtföljd af Iduns trogne kameraman, hoffotografen Blomberg, från Stockholms »Central» anträdde den korta och snabba järn-

vägsfärden till »författarhemmet på Tomteboda».

Under detta samma hems tak rymmes äfven en andre, för Iduns publik liksom för hela den litterärt intresserade allmänheten välkänd skriftställare, våra »Vittra stormäns» och »Skalders och tänkares» skarpsinnige analytiker, den utmärkte litteräre kritikern och själfulle essayisten *Hellen Lindgren*, en son till fru Kerfstedt i hennes första äktenskap. Besjälade af så många gemensamma intressen i arbete och diktning, framlefva mor och son här ett inbördes stödjande och inbördes utvecklande kamratlif, och naturligtvis var detta ett för Idun kärt tillfälle, som vi ej kunde låta gå oss ur händerna, att utsträcka den betydelsefulla samhörigheten ända in i vår tidnings spalter.

Genom industrikvarteren längs Klara sjö, där fabrikernas jätteskorstenar bolmade sin svarta rök mot den ljusblå vårhimmelen, för-

bi Karlbergsparkens nylöfvade lundar, mellan hvars åldriga stammar Krigsskolans hvita fasad glimmade i solskenet, nådde vi snart den lilla anhaltstationen, å hvars perrong hr Lindgren välkommande mötte oss. Några få minuters promenad öfver parkslutningen upp mot Blindinstitutet, och vi stodo vid målet!

I den stora, ljusa salen med dess gammaldags hemtrefnad och de många krukväxterna i fönstren hälsades vi med hjärtlig vänlighet af husets värdinna Med journalistisk fortfärdighet skredo vi genast till aktion, och innan fru Kerfstedt rätt visste ordet af, befann hon sig placerad vid skrifbordet inne i sitt arbetsrum; knyppeldynan, på hvilken hennes konstfärdiga fingrar nyss korsat de spindelväfsfina trådarna till en luftig spets, medan tankarne måhända knöto maskorna i någon ny »lifsbild», sköts åt sidan och kameran afslöjade sitt glimmande öga under det svarta hucket. En sekund allenast, och solstrålens skarpa udd hade ristat bilden i den ljuskänsliga hinnan.

Medan därefter en liknande procedur vidtog i en annan del af våningen inne i hr Lindgrens »diktarverkstad», begagnade jag tiden till att från fru Kerfstedts egna läppar erfara ett och annat om hennes ungdomsminnen och första steg på författarbanan.

Född år 1835 i Eskilstuna, där fadern var borgmästare, uppväxte *Amanda Hallström* i ett hem med utpräglade litterära intressen. Hennes moder var en syster till den frejdade fornforskaren Richard Dybeck, och vår vitterhets märkesmän voro husets förtrogna umgängesväner genom de bästa af sina verk, som flitigt förelästes i familjekretsen. Tidigt röjdes också arten hos den unga: allt från barnår lefde hon ett intensivt fantasilif och diktade på sina ledighetsstunder hela små »romaner» om ädla jungfrur, stolta röfvere och dunkla fängelse-djup. Äfven i sina bokliga stycken var hon snabbt försigkommen, och när hon, åttaårig, sändes i pension i hufvudstaden hos en faster, som innehade en på sin tid renommerad läroanstalt för flickor på Söder, var hon så långt före sina år i utveckling, att hon på skolbänken direkt tog plats bland 17- och 18-åringarna. Vid 13 års ålder återvände hon till hemmet, hvars hela hushållsledning nu lades på hennes ungdomliga skuldror, då modern af sjuklighet hindrades deltaga däri. Äfven i praktiska värf kom hon således i en tidig och grundlig skola, och när hon år 1855 ingick äktenskap med hofpredikanten och prosten i Hedemora B. G. Lindgren, kunde den unga husfrun stödja sig på en erfarenhet, som blott få af hennes jämnåriga ha att berömma sig af.

Tre år senare var hon redan änka med en spädd son.

Hon flyttade nu till Uppsala; några förbindelser eller bekantskaper i den gamla lärdomsstadens familjekretsar ägde hon visserligen ej, men tanken på sonens stundande skol- och studieår liksom omsorgen för tvänne bröder,

hvilka som studenter vistades vid akademien och hvilka hon där beredde ett hägnande hem, samverkade till hennes beslut.

»O, denna kära Uppsalatid, jag glömmer den aldrig; aldrig de starka andliga väckelser med räckvidd för hela mitt kommande lif, som här föllo på min lott! En okänd och obemärkt främling kom jag dit, och jag vet knappast hur det gick till, men alla människor, jag råkade i beröring med, voro genast så fulla af godhet och deltagande. Kanhända var det, för att de tyckte, att jag var så ung och ensam, och de därför sökte upp mig och öppnade sina hem och sina hjärtan på vid gafvel. Men inom kort var jag upptagen som medlem och vän i en krets af universitetsstadens bästa familjer, hos professorerna Böttigers och Josephsons, hos domprosten Toréns, Thekla Knös och familjen Hildebrands, där dr C. D. af Wirsén, riksantikvarien Hildebrand, professor O. Montelius som unge män då voro inackorderade. De impulser, jag rönt under det ädla och af ideella intressen genomsyrade umgängeslif, som öfvades i dessa kretsar, kan jag aldrig vara nog tacksam för.»

Under dessa inflytelser var det nu ock, som den sedan så alstringsrika författarinnans första lilla bok såg dagens ljus. Vid 8 års ålder insjuknade ende sonen, Hellen, i en svår strypsjuka; under utsäglig oro vakade modern vid den lilles bädd, allt medan hon för att förströ de långa sjukdomstimmarne täljde brokiga och ljusa sagor, dem hon diktade direkt ur sitt eget sorgsna och skälfvande hjärta. Det var dessa modersfantasier vid feberlägret, som senare, då sonen lyckligt tillfrisknat, vederbörligen sofrade och öfverarbetade, öppnade raden af de många väna »Glädjens blomster», författarinnan räckt den svenska barnavärlden med sina förträffliga ungdomsböcker.

Den första tillskyndelsen till sin verksamhet på novell- och romandiktningens område erhöi Amanda Kerfstedt — hon hade 1872 ingått nytt äktenskap med rektor P. Kerfstedt — några år senare, då den af Edvard Bäckström redigerade tidskriften »Eko» anordnade en novellistisk pristäffing, till hvilken fru Kerfstedt under signaturen »Frank» inlämnade en liten berättelse: »Vid kusten». Månader gingo, och hon hade redan nästan förgåtit sitt djärfva tilltag, då hon en dag vid morgonpostens ankomst öfverraskades af den fagnande underrettelsen, att hon bland 80 täflande eröfrat det utfästa första priset, 500 kr.

Denna framgång gaf hennes försynthet mod; vyerna vidgades, fantasiens flykt sträcktes allt vidare, och vingarne växte under flykten. Redan de två första novellsamlingarna: »Vid vägkanten», som utkommo i början af 80-talet, rönt varmt mottagande och eggande erkännande, och hvarje nytt arbete från Amanda Kerfstedts hand har sedan betecknat ett nytt framsteg. »Kärlek», »Eva», »I vind och motvind», »Bränningar», »Holger Vide» — alla utgöra de stigande plan mot ett mål, som författarinnan själf, i sin djupa känsla för lifvets som konstens allvar, redan från början förlagt till »tinnarne af templet». Och därför kan hon nu ock från krönet med tacksam tillfredsställelse blicka tillbaka öfver den tillryggalagda vägen, medan aftonsolen gjuter sitt skimmer kring vidderna, detta genomskinligt rosiga skimmer, som i sig sluter kvällningens vemod och dagningens lust i utgrundlig förening.

*

»Och nu, broder Lindgren, är det din tur att gå in genom glädjens port, ty enligt Jacobi är det ju just *tätamodet*, som är den porten, och för visso kräfvades en god portion af den berörda dygden för att uthärda en modern intervjuares närgångenhet.»

»Ja, och Humboldt säger, att undergifvenhet för det oundvikliga är det enda vapen vi kunna resa mot vårt öde. Välan öde — jag är väpnad intill tänderna!»

Det glimmade skälmskt till i hans barnaklara blåa ögon, där han satt lutad mot skrifbordet och lekte med den långa, gammaldags-hemtrefliga sjöskumpippan, som hade slocknat under den besvärliga fotograferingsprocessen.

»Hvad beträffar dina tidigare år, skall jag göra pinan kort. Din mor har nyss helt vänligt gläntat litet på förlåten till ditt barndoms-hem och...»

»Min mor... ja, det är säkert och visst, att af henne ha de bästa och äktaste intrycken gifvits åt mitt lif. Det är ju så naturligt, när man är »sin mors son» — min far dog ifrån mig så tidigt, att jag icke sett honom med medvetna ögon. Men lärdomsstaden, där jag växte upp, vann aldrig helt mina sympatier. Den skulle förmodligen med sin nuvarande energiska studiekår, som kämpar för examensstudierna, vara ännu mer främmande för mitt temperament, som är ganska blygt, så att det ännu i dag förekommer mig som en fullkomg gåta, att jag som föreläsare kan stå inför ett auditorium på flere hundra personer.»

»Du lämnade ju ock ganska snart Uppsala och den akademiska banan...»

»Alldeles! En, som jag ansåg då, och som jag anser ännu, orättvis kuggning i en tentamen, där jag påräknat ett mycket högt betyg, bragte mig att afbryta universitetsstudierna. För öfrigt — äfven om jag fullföljt dem, tror jag knappast, att jag kunnat finna mig i skolkarllifvet. Jag har visserligen under en mängd år gått som lärare i Anna Sandströms — »Uffes» — och Anna Whitlocks flickskola, men detta är dock något annat. Och redan under Uppsalatiden fick jag en för min yttre befordran förmodligen olycklig grundsats, som är min trosregel som villkor för liffslyckan: gif ditt lifsarbete åt det, som kan intressera dig, det som ger dig arbetsglädje. Om du måste lida för detta, så lid — om du möjligtvis kan stå ut — hellre allt än att offra dig åt en för dig tom och torr sysselsättning, den må vara aldrig så högt aflönad. Detta är i kort-het min lefnadsfilosofi, som nog också haft sina törnen.»

»Jag är viss därpå. Dess bättre fann du ju dock snart det fält, som gaf dig äfven rosorna — jag menar nu icke särskildt det yttre erkännandets, utan fastmer den inre tillfredsställelsens. Du sade alltså Uppsala farväl och tog din tillflykt till hufvudstaden?»

»Ja, när min mor gifte om sig, flyttade vi vid min styffars utnämning till rektor vid blindinstitutet först till Stockholm, sedan till Tomtebodan. Jag vann anställning som teaterkritiker i Ny ill. tidning, kom därifrån till Aftonbladet och har sedan varit tidskrifts-medarbetare, en af de mest flitige essayförfattare, ja, till och med tecknat Sveriges vittra storhetstid, ett arbete, hvaraf jag dock blott medhunnit tvänne delar: Frihetstiden och Gustavianerna.»

»Frihetstiden — à propos, du var ju ock med den gången på 80-talet i det unga Sveriges Sturm und Drang...»

»Om jag var med? — jo, så visst! Och mycket är det, som har ändrat sig sedan dess. Det glada kamratskap, som då besjälade oss, återfinner jag nu hvarken hos de unga eller oss själfva. Man har blifvit mera ämbetsman, mindre idealist än vi — ärkerealist — voro det. Du hör, att jag redan har öfvergått till gubbålderns åskådningssätt att berömma forntiden på nutidens bekostnad. Jag beklagar ej heller, att ungdomen nu för

Den friskaste och angenäma-ste är *F. Pauli's ELECTA-EAU DE COLOGNE*. Stockholm 1897 erhöi F. Pauli's Electa Eau de Cologne högsta utmärkelsen och guld-medalj. Äfven prisbelönt London, Chicago, Paris m. fl.

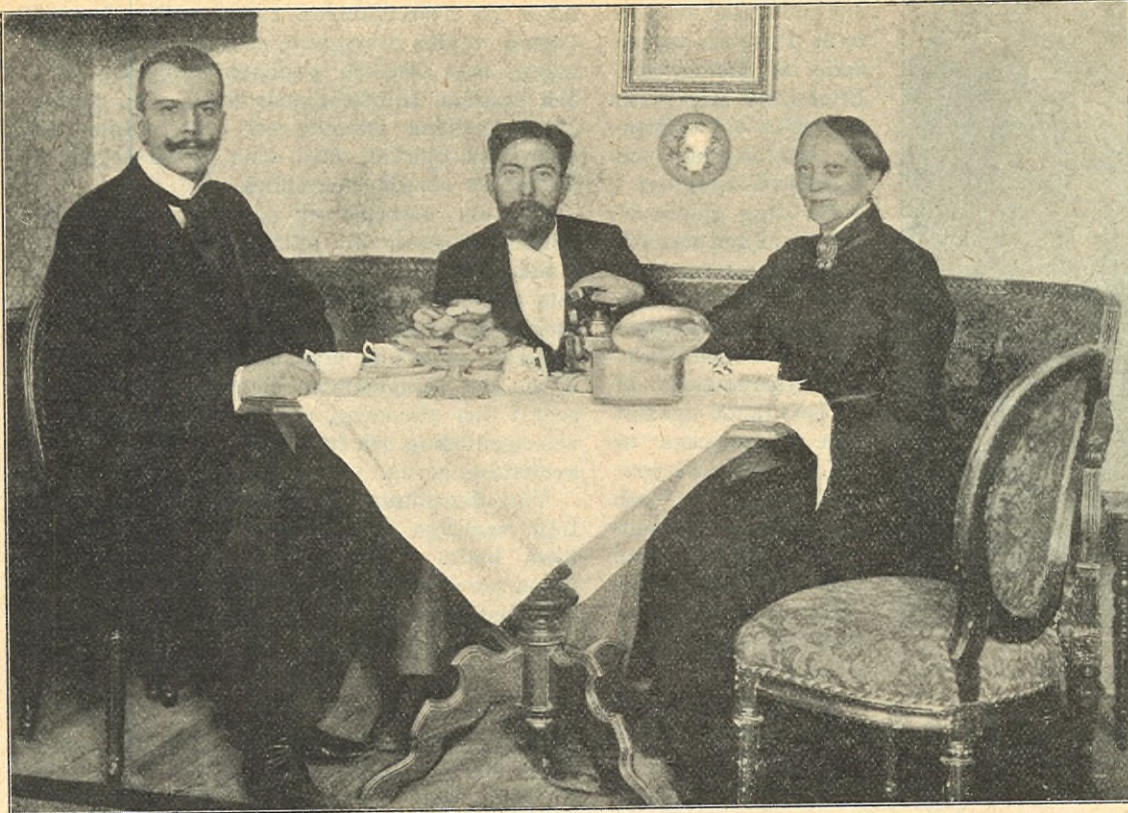
Hårets affallande. En läkare, som sedan flere år i Stockholm behandlar specielt hudsjukdomar, skrifer följande: »Af alla i handeln förekommande medel, afsedda för behandling af de parasitära hudsjukdomar (seborrhé, mjäll o. d.) på hvilka hårets affallande i de flesta fall beror, känner jag intet, som vid anställda prof visat sig så verksamt och i så hög grad förtjänar användas som *Azymolstimulus* — ». Vid Londonutställningen 1899 erhöi F. Pauli's *Azymolstimulus* guldmedalj såsom det bästa hårvatten.

SOMATOSE

Erkändt bästa krafthöjningsmedel.

Ökar aptiten i hög grad. Erhålles på apotek.

I ETT FÖRFATTARHEM PÅ TOMTEBODA: VID KAFFEBORDET.

tiden inser, att lifvet är en kamp, och att den förstår att göra sina förbehåll vid sväriska förlöpnings, jag beklagar endast, när jag tycker, att den praktiska rollen af världsvis spelas med allt för stor fulländning. Ty att det delvis är en roll, kan jag icke hindra mig att tro. Den lilla framgång, jag själf haft på min bana, har enligt min mening varit beroende just på den personliga känsla af entusiasm, som jag lyckats lösgöra ur världslivets våld, och min ynglingatro hoppas jag skall följa mig till döddagar, att det personliga tonfallet är någonting, som framgår ur kamp med yttervärlden, och att detta, ensamt detta, ger oss rätt att vara till.»

*

I ett hörn af salen med dess trefna stämning af gammal prästgård på landet hade emellertid den snälla husfrun dukat ett inbjudande kaffebord, medan vi herrar språkades vid, och på inga villkor finga vi nu oplågade lämna hennes gästvänliga tröskel. Där dansade också solfläckarne så muntert på den hvita duken, glimmade silfverblankt i det gamla sockerskrinet — det var rakt icke till att stå emot!

Ej ens hr Blombergs kamera kunde hålla sig objektiv vid den gemytliga syn, som den lilla gruppen i hörnet snarliga erbjöd, och för att efterkomma en önskan af den vänliga värdinnan, är det nu vi äfven lämna vår läsekrets svart på hvitt på, hur angenämt en intervjuare, som är stadd i dess ärenden, kan ha det — ibland.

När vi så till sist åter vände våra steg mot den närbelägna järnvägsstationen, böjde jag mig ned och bröt några blommor bland de otaliga, som vårens ymnighet sållat ut öfver slutningen framför vår fot. Jag ville föra dem med mig in till den stora blomsterfattiga staden som en hälsning från detta vårliga hem, där så många ädla och sköna diktartankar gått i blom till glädje för tusenden.

JOHAN NORDLING.

DROTTNING-LILL.

MIN längtans vårdöm, mitt ljufvaste vif,
Hvem skulle dig från mig rycka?
Min drottning-lill, du mitt allt, mitt lif...
mitt bröst vill sprängas af lycka.

Kom ej och sia oss nederlag,
då skratta vi blott åt eder.
Säg ej, att vår kärleks maj en dag
skall blekna och vissna neder.

Spinn, lyckospindel, ditt silke, spinn,
och hägna vårt bo med trefnad!
Med vårbloom kröner jag drottningen min
till lång och ljus en lefnad.

*

Fågeln sitter så tyst och still,
stilla är också vinden,
ty nu sofver min drottning-lill,
sofver så hvit om kinden.

Vårens fallande bleka blom
mjukt ett täcke dig reder.
Sköflad är kärlekens rikedom,
lyckan i mull sänks neder.

*

Till mannaårens mognad re'n han hunnit
och litet rimfrost vid sin tinning bär,
sin trygga plats i lifvet har han funnit,
och stjärneprydt det breda bröstet är.

Och lycklig make, far se'n länge redan...
Hans lif är ljus, fast mödosam hans dag,
ännu hans arbetskraft ej nått sitt nedan,
för nya värf tas städse i beslag.

Nyheter af
Siden-Foularder
och tunna Sidentyger
inkomma dagligen hos
K. M. Lundberg,
STOCKHOLM.

I hemmet är han själfva älskvärden —
hvem är så god, så hjärterar som far? —
Där får han kasta af offentligheten,
på skämt och glada infall aldrig spar.

Och stark och god, hans vän som ingen annan,
hans maka trofast vid hans sida står.
Att molnen varsamt blåsa bort från pannan
med kloka ord så väl hon det förstår.

Men när de hvita vårbloomsflingor si öga
en kväll i maj på trädgårdsgången ner,
då träder ännu stundom för hans öga
en syn, som blicken fuktigt skimmer ger.

Hon, som med honom endast skulle dela
hans stora kärlek och hans fattigdom,
hon än förmår på dolda strängar spela
en kväll, när körsbärsträden stå i blom.

På trädgårdsgången ses han långsamt skrida,
en ensam man med silfver i sitt hår;
men ingen vet, att tätt invid hans sida
hans drottning-lill — hans ungdomsvif nu går.

STEFFEN.

PRESSENS VECKA.

SOL OCH LJUMMA VINDAR voro huldrika
följeslagare, då »Pressens vecka» en dag
strax före pingsthelgen öppnades af lysande
härolder, som från torg och gator förkunnade,
att festligheterna skulle begynna. Folk titta-
de ut ur alla fönster där härolderna redo
fram, vagabonder och gatpojkar, studenter
och schåare, fruar och fröknar trängdes med
köksvärldens diplomatiska kår på gångbanor,
mellan åkardroskor och velocipeder för att
lyssna till trumpetfanfarnerna, som markerade
kungörelsens gammalsvenska perioder.

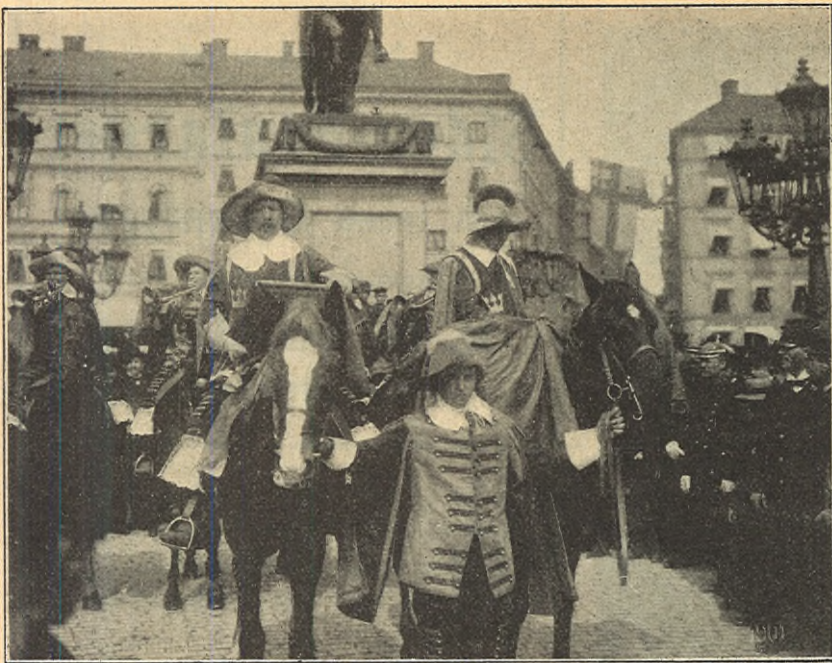
Och för allt folket på Gustaf Adolfs torg,
Stortorget, Riddarhustorget, Centralplanen,
Brunkebergstorg och Stureplan gjordes sålunda
veterligt, att allehanda, aldrig förr sedda lust-
barheter nu väntade den svenska nationen i
den ljufva månaden majs sista dagar.

Först invigningstimmarne på operan.

Bländande middagssol öfver Gustaf Adolfs
torg, som i fråga om vagns- och folkvimmel
en stund liknade Place de l'opera i Paris.

Den skimrande vestibulens alla dörrar på
vid gavel och damer i eleganta sommar-
toaletter, åtföljda af herrar i färgvarierande
förmiddagsdräkter, skynda uppför de matt-
belagda marmortrapporna och vidare in på
parketten och raderna.

»PRESSENS VECKA» INBLÅSES AF HÄROLDERNA PÅ GUSTAF ADOLFS TORG.

Feststämningens lätta sorl stiger som vaggande dyningar mot de Andrénska plafonderna kring ljuskronan, medan hofkapellet intar ställning och d:r K. Valentin höjer taktpinnen. Nu brusar festouverturen ut i salongen. Ljusa, friska och manliga välla harmonierna fram,

prinsen applådera, publiken applåderar. Sedan strömmade man ånyo ut i det klara majsolljuset, som trofast står Pressens vecka bi. Restauranterna fyllas ett par timmar af sorlande, och skrattande människoflockar, hvilka materiellt rekreera sig till kvällens ståtliga

uppvisning i Idrottsparken. — Och vid sextiden på eftermiddagen rulla ändlösa filer af vagnar uppför Sturegatan och ut på Valhallavägen, från hvilken publiken strömmar in i den ståtliga friluftshippodromen, som, belyst af vårkvällens dalande sol och inramad af nybrustna björkar, med sina 7,000 åskådare företer en storslagen anblick.

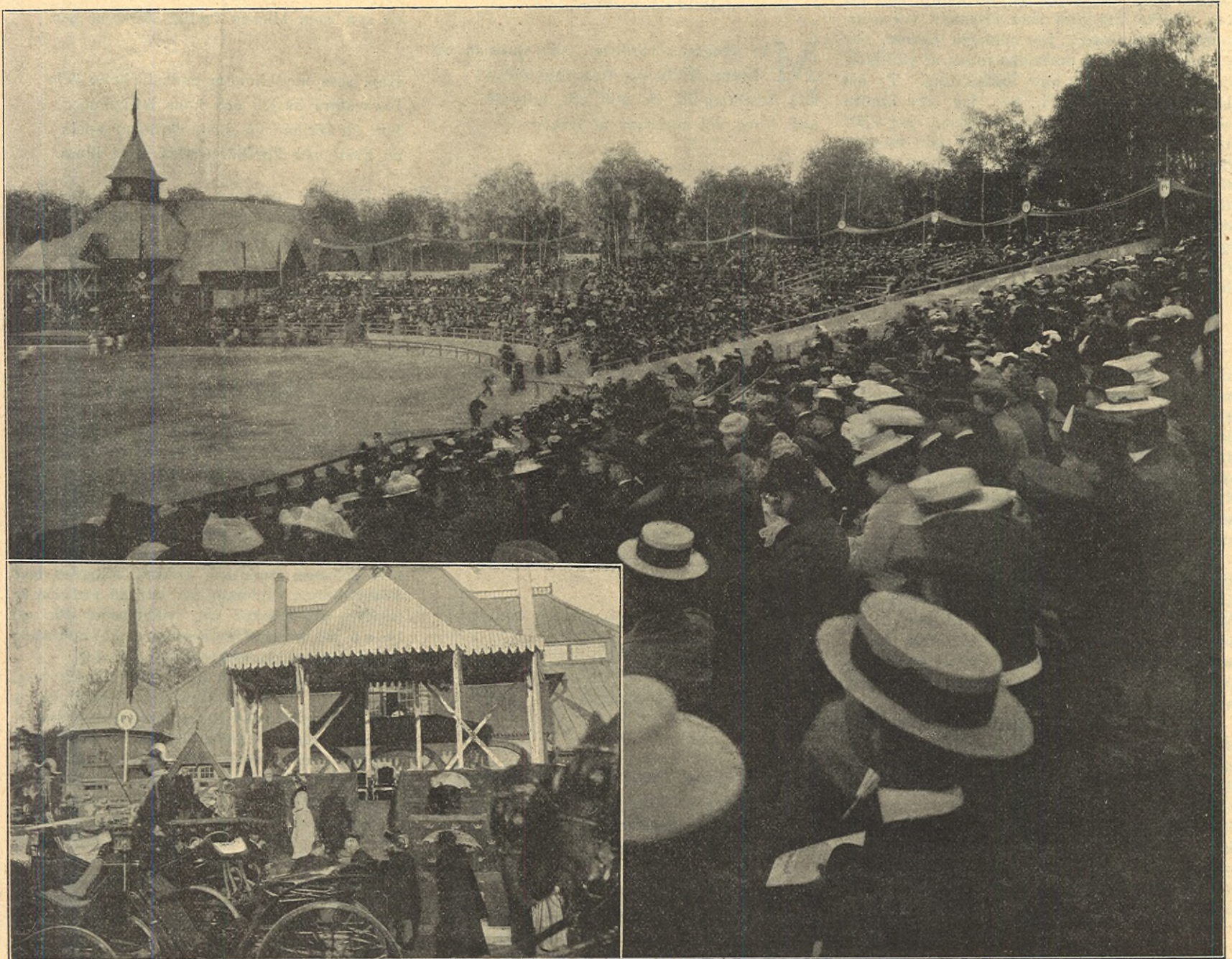
Och nu utveckla sig på arenan praktfulla militärskådespel, de stilfullaste uppvisningar i olika idrotter; folkdansar utföras af hundratals nationalklädda ungdomar och brandkåren rycker in i stormande karriär och släcker en fingerad eldsvåda, efter konstens alla regler. Äfven det skämtsamma elementet är tillgodosedt i den afdelning, som benämnes pressens velocipedtäfling och framställer de olika hufvudstadstidningarna.

Vårt dagsnummer innehåller en serie bilder från samtliga festligheter under »veckans» förra hälft. I nästa nummer hoppas vi få fagna våra läsare med afbildningar af mässan och festligheternas med spänning motsedda clou: operamaskeraden.

J. Sibelius.

Konungen och kron-

SKANDINAVIENS ERKÄNT FÖRNÄMSTA MODEBLAD ÄR IDUNS MODETIDNING, som för helt år kostar endast 5 kr. för planschupplagan, 3 kr. för den vanliga upplagan.

»PRESSENS VECKA»: IDROTTS- OCH FOLKFESTERNA I IDROTTS-PARKEN

1. UTSIKT ÖFVER ÅSKÅDARLÄRTARNE. 2. KONUNGEN AFHÖR FOLKSÅNGEN NEDANFÖR DEN. KUNGL. LÄKTAREN.

»PRESSENS VECKA»: IDROTTS- OCH FOLKFESTERNA I IDROTTS-PARKEN. FOTOFÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

1. MILITÄRGYMNASTIK AF 500 MAN. 2. UPPRIDT TILL HINDERHOPPNING. 3. SABELHUGGNING. 4. KADRILJ AF 32 RYTTARE I FRANSKA DRÄKTER FRÅN 1700-TALET. 5. ENGLSKA RYTTARLEKAR: POLO. 6. KÖRNING MED ARTILLERI. 7—9. SCENER UR BATALJSTYCKET. 10. NATIONALDANSER. 11—20. PRESSENS VELOCIPEDTÄFLAN: RIDANDE POLISER, SOM ÖPPNA TÅGET; TIDNINGS-BOJJE MED SIN TRUPP AF KOLPORTÖRER; ARIEL; SVENSKA DAGBLADET; DAGENS NYHETER; VÅRT LAND; »POSTGUMMAN»; IDUN MED MODETIDNINGEN, BARNGARDEROBEN OCH KAMRATEN; FIGARO; STRIX. 21. SAMLING TILL JAKTEN. 22. DRAGKAMP. 23. ELDSLÄCKNINGS- OCH RÄDDNINGSCEN AF STOCKHOLMS BRANDKÅR.

KORTSPELANDE DAMER.

ÄNNU FÖR NÅGRA tiotal år sedan var det inom sällskapslivet vanligt, att endast äldre herrar, vördiga fäder och farbröder, vid ett samkväm drogo sig tillbaka till »herrns rum» för att under flitigt bolmande ur piporna förnöta tiden förmedels kortspel. Tiderna ha förändrats och sederna med dem. Numera hinna knappt t. ex. på en middagsbjudning själfva måltiderna gå tillända samt kaffet mer eller mindre brådslande intagas, förr än allt hvad manfolk heter ända ned till yngste löjtnanten eller notarien, som för sitt manliga anseendes skull ej kan underlåta att följa de äldres exempel, samt och synnerligen vänder damerna ryggen för att i stället med bästa flit uppvakta fru Fortuna och söka hennes ynnest vid spelbordet. Damerna få trösta sig bäst de kunna och söka roa sig på egen hand. Detta sker, allt mer och mer öfverhandtagande tycks det, genom att tillgripa samma förströelsemedel som herrarna. Kvinnor af nästan alla stånd och åldrar draga lika gärna sin lilla spader som mången medlem af det manliga släktet, och man kan lägga märke till, hur knappt den siste kavaljerens mer eller mindre välskötta nackbena försvunnit ur synkretsen för damernas blickar, förr än de icke längre göra sig mödan att söka dölja den inneboende otåligheten att snart få ordnad för sitt lilla aftonnöje, en småtreflig preference. I allmänhet behöfva de ej heller vänta länge. Värddinnan, som med en lättadens suck sett middagen förlöpa lyckligt, har sällan lust att neka sina gäster detta nöje, som på ett behändigt sätt lyfter från hennes axlar ansvaret för deras vidare underhållande. Snart är spelet i full gång med dess för den oinvidiga tämligen obegripliga bud och uttryck. Då och då förmar ett samtal eller rättare ett litet försök till sådant i annat ämne arbeta sig fram samt, om det är af någorlunda nervspännande art, för en stund täfla med korten om de spelandes intresse.

Det får till exempel följande lydelse.

»Jag undrar just, hur det är med fru X. i dag.»

»Hvad är det med henne?»

»Ursäkta, men det är du, som skall spela ut.»

»Jaså, ja, men jag minns inte, hvad ni andra ha sagt.»

»Jag har passat.»

»Jag också. Men hur var det med fru X?»

»Hon fördes till sjukhuset igår för att opereras.»

»Usch, så otäckt. Jag tror, jag försöker med en liten klöfver.»

»Det var en alltför fin färg för mig.»

»Jag kan inte heller bekänna. Men låt oss nu höra vidare om fru X.»

»Doktorn visste inte, hur det skulle gå, hon var mycket klen och utpinad förut.»

»Stackare, med alla de barnen.»

»Ja, det är förskräckligt. — Nu tar jag sista spelet med den här lilla hackan.»

»Bravo! — Tänk, hvad det finns mycket elände i världen!»

Ja, så är det verkligen, det gifves mycket elände och ej mindre sådant, som verkar innehållslöst, fult och hjärtlöst, och dit hör onekligen det tanklösa pladdret vid spelborden. Kortet äga sällan förmåga att enbart fångla kvinnans uppmärksamhet, därtill är hon i grunden alltför fantasirik, men de tillåta henne ej heller att helt upptagas och låta sig ryckas med af ett annat ämne, och på det sättet blir samtalen intet annat än ett fingrande i figurlig mening på allt möjligt, som af en händelse bringas å bane. Stort och smått,

lif, död, hvad som gäller för vänner, kanske deras lufs lycka, allt afhandlas och affärdas på samma ytliga, oberörda sätt, medan korten gifvas och kastas och hufvudintresset är samlat på att af deras olika sammanställningar draga största möjliga fördel. Och så förgår aftonen; men hvad har den gifvit utom spelets retelse för stunden, ty jag vill icke ens kalla för vinst de slantar, man tilläfventyrs lyckats afspela sina vänner och bekanta och dem verkligen en del människor finner gåtfullt att man förmår mottaga. Men umgängeslivet är ämnadt att vara något mera, ett tillfälle till väckande tankeutbyte, till glädje, till skämt, till något, hvaraf den andliga kraften inom oss lifvas och skärpes, och hvarefter man rikad på goda intryck kan återgå till hvardagslivet. Får det icke vara detta, då ligger faran nära, att den sällskapliga förmågan småningom uppgrundas och man blir obekvämt till umgänge med medmänniskor, så snart det ej får ske med korten i hand. Särskildt kvinnan, som tillbringar större delen af sin tillvaro bland hemmets invanda förhållanden, samt de, som bindas till själ och kropp af enformigt arbete, äro mer än den ute i lifvet verkande mannen för sin andliga tillväxts skull beroende af bildadt och idéväckande umgänge. Det har blifvit sagdt till försvar för kortspelet, att understundom den sällskapskrets, man af omständigheterna ser sig hänvisad till, visat sig illa skickad att gifva näring åt intressen, höjande sig öfver mat, dryck och annat af samma art. Men hvar människa borde väl ogärna vilja gifva sig ett fattigdomsbevis för andlig oförmåga genom att bekänna sig ur stånd att af en annan framlocka något, som tilltalade hennes förstånd och hjärta mer än leken med en handfull af slump hopkomna kortlappar med spänningen ökad af utsikten till några örens vinst eller förlust. Ess

VIOLER. INTERIÖR AF ELISABETH KUYLENSTIERNNA.

Agerande:

Revisor Arendt Båge.

Fru Elsa Båge.

Ingeniör Harald Törneman.

Jungfru Lovisa.

— Ett elegant, modernt dekoreradt hvardagsrum, där vårsolen tränger sig helt varsamt i genom persiennerna och bildar gyllene stegar på den ljusa smyrnattan. Det är strax efter ungherrskapets sena middag, och välbefinnande och däsighet mötas härinne som tvänne frändskapsladdade atomer. Det doftar starkt af hyacinterna på blomsterbordet. Från våningen öfver eller under spelas ett tema på Gubben Noak. Revisorn halfigger på chälongen, röker icke, tänker icke, men har tidningen bredvid sig till det ögonblick han skall orka. Fru Elsa sitter i en voltairestol, som nästan slukar hennes spåda, slanka flickfigur. Hon ser splitterny ut i den reseedafärgade promenadkjolen, sidenblusen i lila och de högklackade gula skinnstöfleterna, hvilkas hvita sulor skimra till, när hon otåligen vrider foten. Det har antagligen varit tyst länge, ty Elsa suckar öfvergifvet, och revisorn blundar.

Elsa: Arendt du! (Hon ser längtansfullt mot den härliga väreftermiddag, som strålar utanför persiennerna och fönsterrutor. Han hör ej.)

Arendt!! Minns du, hvad det är för dag i dag?

Arendt:(ansträngdt) Fredag, tror jag. (Ögonlocken falla oemotståndligt igen.)

Elsa: Å du! Är det *allt*, hvad du minns?

Arendt: Ja-a.

Elsa: Inte, att det i dag är jämt en månad sedan, vi kommo hem från vår bröllopsresa?

Arendt: Jaså... Jo — jag tror väl!

Elsa: Du tycker inte, att vi skulle — Ah, min promenaddräkt klär mig förtjusande...

Arendt: Det var ju (gäspar) mycket roligt.

Elsa: (upp; känner embryot till tragedienne, men öfvervinnet det, går fram till mannen, smek-samt:) Skulle vi inte gå ut en liten stund, säg?

Arendt:(sarkastiskt) För att utställa parisermödet?

Elsa: (rodnar.)

Arendt: (manligt öfverlägset) Jag tror, jag gissade rätt. Å, de kvinnorna!

Elsa: Vi troll äro bättre än vårt rykte. Jag ville bara komma ut i solen med *dig*. Om du vill kan jag ta regnkappa.

Arendt: (reser sig flegmatiskt) Å nej, uppoffra dig inte, mitt kära barn. Promenaddräkten här, och så den där omöjligheten med röda rosor å la blomsterkulle, som vi köpte i Magasin du Louvre. Är du färdig om en halftimme?

Elsa: En kvart!

Revisor Båge med fru promenerar arm i arm nedåt Sturegatan. Ett vackert par: han lång, kraftig, mörk — en gentlemansapparition. Hon: mjuk och fin med distinguerad charme i hvarje rörelse. Hatten, »omöjligheten med röda rosor», passar till detta unga, olinjerade ansikte.

Elsa: (plötsligt) Hvad ni män ändå äro en underlig sammansättning. Ni kurtisera vår fåfänga och göra sedan narr af den.

Arendt: Vi smickra, därför att det öppnar stängda dörrar.

Elsa: Och när dörren öppnats?

Arendt: Ja, tyvärr sker det oftast allt för vidt; det vore klokt, om ni låte den stå på glänt en tid.

Elsa: Vi skulle dagtinga!

Arendt: (undvikande) Kvinnor ge i allmänhet för mycket, för att vi skulle sätta värde på det. Du vet väl, att öfverflöd föder slöaktighet.

Elsa: Är det sant?

(En liten flicka räcker en korg violer mot dem.)

Arendt: (otåligen) Nej tack! (retligt) Stockholm öfversvämmas af »värtecken»: barnungar med blommor och käringar med dammhanddukar.

Elsa: (sakta) Du köpte en knippa violer hvar dag i Paris.

Arendt: Ja, vi voro på bröllopsresa då. Och du var ju så betagen i de där små gredelina blomkryplingarna.

Elsa: (nervöst) Det är jag än!

Arendt: (i vänlig åkta mans ton) Min lilla flicka. Du kan köpa dig så många buketter du vill, men låt mig slippa stå och gräfva i alla fickor efter tioöringar. Sådant gör man inte i hvardagslag. Då uppenbarar sig gamla Adam, ser du, Elsa lilla, och han är ingen riddare utan fruktan och tadel, han är helt simpelt en produkt af terra firma. — Men här måste jag in och ha en cigarr, väntar du ett ögonblick?

Elsa: Ja! (Hon går långsamt fram och åter, möter ånyo den lilla violförsäljerskan, vänder bort hufvudet.)

Ingeniör Törneman (kommer hastigt emot henne. En soignerad ungarl inne på trettitalet. Hatten beskriver en vördnadsfull cirkel.)

Harald: Madame! Vous nous apportez l'exquis du goût parisien. C'est délicieux!

Elsa: (road) Godafton! Så, ni tycker jag är bra?

Harald: Charmant! Men — det fattas en knippa violer just där vid uppslaget — Ah! där ha vi en liten tös med korgen full. — Tillåter ni mig...?

Elsa: (lifligt.) Tack! Ja, tack!

Harald: (vinkar flickan till sig, väljer noggrant, tar en knippa, betalar och ger med en bugning violerna åt Elsa, som leende fäster dem vid koffkragen.) Ni är ensam ute och promenerar, fru Båge?

Elsa: Nej, jag väntar på min man. Han är inne för att köpa cigarrer.

Harald: Ah, då är det kanske bäst jag afdunstar. Femte hjulet är en gammal lärarik parabel.

Elsa: Nej, håll mig sällskap. Där kommer Arendt för resten; ni vill väl hälsa på honom?

Harald: Naturligtvis! Men jag gjorde det hellre, innan han eklaterade sin förlofning med — pardon! — mitt hjärtas dam.

Elsa: (ifrigt) Å, det där är så länge sedan. Och för öfrigt — mister mannen en, stå där tusende åter:

Harald: Ja just det, vi få oftare röra oss med kvantitet än med kvalitet.

Arendt: (kommer med brådslande steg, mulnar, när han märker Harald, men säger konventionellt:) Goddag bror, längesedan vi råkades.

Harald: Ja, du har höstat in lifsskörd sedan dess. Goda år allt framgent?

Elsa: Var det mycket folk inne i boden?

Arendt: (utan att minnas den ljufva kvinno-listen) Nej?

Elsa: (sträcker sig hastigt, med en kokett rörelse upp mot Harald) Känn, hur mina violer dofta!

Harald: (utar sig emot henne) Ja! — De väcka minnen! Minns ni den där värvkullen i Köpenhamn, då ni tog mod till er och utan tanteskort följde en viss nybakad ingenjör utåt Langelinie?

Elsa: (lifligt) Ja, jag minns. Vi byggde luftslott.

Harald: Det var blomdoft i luften — då drömer man så lätt.

Arendt: (röker) Bor du här uppe på Östermalm nu för tiden?

Harald: Nej, jag håller fortfarande till i Klara.

SCHALAR,

fina, eleganta lama, nya mönster inkomna

uti Brunkebergs Manufaktur-Magasin

trakten, men jag är ute och flanerar, och det gläder mig, att slumpan förde mig åt Sturegatan.

Elsa: (öfvertalande) Följ med oss hem och se, hur vi ha det. Det vore så roligt att få visa er mitt hem. Inte sant, Arendt, du instämmer med mig?

Arendt: (kallt artigt) Ja, det vore mycket angenämt — om du har lust, så...

Harald: Nej tack, fru Båge, inte i kväll kan jag ha det nöjet. En annan gång, om jag får lof!

Elsa: Ja, ni är så hjärtligt välkommen!

Harald: (stannar) Tack! Och nu au revoir — jag går hem med minnet af att ha mött våren. — Adjö, Arendt. (De skaka hand.)

Elsa: Tack för violerna!

Hemma igen. Lovisa tar hand om fru Elsas parasoll, hatt och kapp. Elsa går in i hvardagsrummet, ordnar håret framför spegeln. Sätter sig sedan i voltairestolen. Arendt står vid ett af fönstren, persiennerna äro uppdragna, och solens Jakobstege på mattan borta. Lovisa kommer in, håller varsam i violerna.

Lovisa: Dom här låg på golfve' i tamburen.

Elsa: (räcker ut handen efter dem) Tack, Lovisa! Jag skall sätta dem i vatten.

Lovisa: Dom tar sej inte, frun, dom ä alldeles slaka.

Arendt: (vänder sig tvärt om) Gå till Billströms, Lovisa, och köp friska! Här är pengar.

Lovisa går.

Elsa: (lägger violerna i knät, säger vekt) Stackars små vissna lif!

Arendt: (strävt) Att du lät honom ge dig blommor!

Elsa: Hvarför skulle jag sagt nej?

Arendt: (häftigare) Därför att — därför att, sådant tar man endast emot af sin man, utom på bemärkelsedagar, då ha de s. k. goda vännerna rättighet.

Elsa: Det var en bemärkelsedag för mig.

Arendt: Men den hade ingenting att skaffa med ingenjör Törneman. Ja, jag är inte svarsjuk, det vet du mycket väl, att jag aldrig är, men jag afskyr allt elags flirt, och det enda jag har att förebå dig, min lilla Elsa, är, att du leker med de stackars karlarne.

Elsa: (kort, med tårar i ögonen) I dag har jag inte lekt. Det har varit allvar, fullt allvar hela tiden.

Arendt: (kommer och sätter sig på karmen af hennes stol och lägger hennes hufvud mot sitt bröst) Hvad är det, liten? (Han stryker i tankarne de vissna violerna ur hennes knä och kysser sedan hennes panna och ögon.) Blef du rädd för gamle Adam? (Ler.) Ja, han har verkligen på ett pröfvande sätt hemsökt mig i dag, men nu — ja, nu har något — jag vet inte hvad — jagat honom på flykten.

Elsa: (lyssnar till det varma tonfallet i hans röst, blir röd och smyger sig intill honom, men lösgör sig strax därpå en smula tvärt ur hans famn.)

Arendt: (bedjande) Låt ditt lilla kära hufvud ligga kvar.

Elsa: (skämtande) »Kvinnor ge i allmänhet för mycket, för att man skulle kunna sätta värde på det. Du vet väl, att öfverflöd föder slösaktighet.»

Arendt: (förlägen) Elsa-barn! Glöm de orden. Du vet, att jag aldrig får nog af din kärlek; jag kan inte undvara en atom af den.

Elsa: Akta, du trampar på mina blommor. Tag upp dem, är du snäll.

Arendt: (lyder) De duga verkligen inte längre du. Lovisa kommer snart med friska. (Vill kasta dem i kakelugnen.)

Elsa: (hejdar honom) Nej, nej, låt mig först smeka dem än en gång. (Mjukt.) Tack, små violer!

Arendt: (förundrad) Hade de så mycket värde för dig!

Elsa: (slår armarna om hans hals och ser honom djupt in i ögonen) Ja, min store, kloke Arendt, för din skull hade de värde! (Kysser honom.)

Lovisa: (andfådd i dörren) Violerna va slut, så ja' tog inga!

anmälningar ingå från grannländerna, skola vi sedan, med ledning af de lämnade uppgifterna, sammanpara de olika korrespondenterna och där- efter i bref underrätta dem, när och under hvil- ken adress de kunna begynna korrespondensen. Denna föres därpå som hvarje annan privat bref- växling.

ARTUR HAZELIUS.

I SJÄLFVA PRESSLÄGGNINGSMINUTEN för detta nummer af Idun när oss det skakande budskapet om fränfallet af en af vårt lands ädlaste söner. Midt i hänförelsens ljusa fest, medan Skansens flaggor vajade för världiga vindar bland nylofvade björkar och Djurgårdsekars kronor, sänkte dess skapare sitt grånade hufvud till den stora hvilan efter sitt mäktiga verk. *Artur Hazelius* är död, och nu är i sanning landssorg öfver allt Sveriges rike!

Utän något varnande sjukdomsförebud, bokstafligen, såsom det gamla uttrycket lyder, »som en blix från klar himmel», kom denna sorgedost. För dagen hinna vi således endast rista dödskorset öfver namnet och nedskrifva dessa korta rader. Men naturligtvis är det Iduns afsikt att med det allra första återkomma till en fylligare teckning af den manna- gärning, som i fosterländsk dådkraft och genomgripande betydelse för hela vårt folk står bland de främsta i samtidens inre svenska historia.

Redan i oktober 1898 — vid Nordiska museets kvartsekelsfest — smyckade Idun sina spalter med Artur Hazelii bild och en öfversikt öfver hans livsverk. Som det nu föreligger afslutadt, skall det i nästa nummer skildras af en författare, som, själf tjänste- man vid Nordiska museet och Skansen, i många år stått d:r Hazelius nära i det stora foster- ländska arbetets midt.

MÖSSEBERGS KURANSTALT.

MÖSSEBERG hör icke till de gamla historiska kurorterna med anor och minnen från Karl XII:s och Urban Hjärnes tid, såsom fallet är t. ex. med Medevi och Sätra, men det hör icke heller till anläggningarna från i går, som ännu kämpa en mer eller mindre mödosam konkurrens- strid för att en gång kunna få en erkänd och tryg- gad tillvaro och en hedrande historia. Mösseberg står i sin unga mandomsålder och har redan en 34-årig eller, om man så vill, en 37-årig historia, som vittnar om, huruledes mänsklig klokhet och kraft hafva vetat begagna stora naturliga resurser till att af en eländig kärtrakt och under betydliga svårigheter i öfrigt skapa en kuranstalt, hvars lyck- ligen framtid kan anses för långa tider tryggad, och som länge sedan ryckt upp i första raden bland svenska kuranstalter.

I Mössebergs 37-åriga historia är det bland många andra företrädesvis två namn, som äro förtjänta att nämnas i sammanhang med Mössebergs namn: Grefve Gösta Posse på Vreten och med. d:r O. Torstensson, båda numera afidne. Grefve Posse kan anses som anläggningens upphofsman. Det var i hans hjärna planen därtill steg upp, då han i början af 1860 talet under terrängundersökningar för järnvägsanläggningar i orten fäste sig vid Mösse- bergets härliga, friska läge med den bördiga Fal- bygden vid sin fot och med dess outtömliga till- gång på det yppersta vatten, som ständigt sipprade ned från den vida bergplatån. En igångsatt aktie- teckning ledde 1864 till konstituerandet af »Mösse- bergs Vattenkurinrättnings Aktiebolag», och 3 år därefter, sommaren 1867, öppnades den s. k. kall- vattenkuren för allmänheten, hvilken både genast

A. B. MAX SACHS
STOCKHOLM

Guldmedalj Stockholm 1897. ☆ Guldmedalj Paris 1900.

NYHET!

Salongsmöbel — Prinsessans modell — finpolerad mörk mahogny — äkta brons- beslag — klädd med prima halfsiden — be- stående af: 1 Soffa, 2 Fåtöljer, 4 Stolar, 2 Taburetter samt 1 Salongsbord. Kom- plett 725 Kr.

Förfrågningar besvaras omgående.

och allt framgent visade sitt behof däraf och sitt förtroende därför genom en frekvens så stor, att det vållade den största möda att hysa den till- strömmande mängden. En sådan frekvens var emellertid af största betydelse för anstaltens ekono- mi, ty anläggningen slukade ofantliga summor. Att torrlägga och planera de vattensjuka, svårtill- gängliga sluttningarna af Mösseberget och omskapa detta moras till en sund, vacker och vidsträckt park med ett storartadt badhus och vackra villor, att anlägga trafikabla vägar uppför bergväggarna, att på själfva platån få en vidsträckt barrskogs- plantering att trots de hårda vindarna och 1,100 fots höjd slå rot och skjuta i höjden, detta och mera därtill kräfde både pengar, ansträngingar och tålmod.

Att fortsättningen krönte begynnelsen på det lyckligaste sätt, har man mer än något annat att tacka Mössebergs ovanligt energiske och duglige förste intendent, d:r Torstensson, som i öfver 30 år eller till kort före sin död beklädd denna post och därunder skapat sig ett fräjdadt namn i den svenska balneoterapiens historia.

När man stiger af järnvägen vid Falköping-Ran- tens stora station efter en föga intressant resa öfver den flacka Falbygden, från hvilket håll man än kommer, från Stockholm, från Göteborg eller från Jönköping, har man alls ingen förnimmel- se af, att i det omedelbara grannskapet finnes en så naturskön plats som Mössebergs kuranstalt. Så mycket angenämare blir man öfverraskad, då man efter 4—5 minuters färd på omnibussen, körd af anstaltens gamle trotjänarkusk, en af veteranerna från första början, kommer till parkgrindarna uppe i backen, vid hvilka man omedelbart skrider in under den praktiga uppfartsalléns skuggiga löf- hvalf, och en minut senare »sitter af» framför den stora vackra badhusverandans trappa. Här är man genast försatt midt i en präktig komplex af lundar, gräsmattor, blomstergrupper, vattenkonster, fågel- dammar med bejädrade inbyggare, svanor och hvita kinesiska ankor, samt mellan den lummiga grönskan framskymtande stilfulla större och mindre villor.

Och har man väl blifvit installerad som kurgäst, fått sig bostad i någon af de spridda villorna och blifvit hemmastadd på den smakfulla restaurationen med dess tillmötesgående, tjänstaktiga värdinnor, som säkerligen på ingen annan kurort ha sin öfver- man i smaklig och rik servering för verkligt moder- rata priser, ja, så har man många dagars syssel- sättning med att göra upptäcktsfärder i den stora kuperade parken med sina många intressanta möj- ligheter att gå vilse och med sina tankeuppfost- rande möjligheter för uträkning af kortaste vägen mellan två punkter. I synnerhet kräfva upptäckts- färderna en ansenlig tid, om man också vill lära känna själfva sanatorieområdet ofvanför parken, högst på berget. Och visst bör man göra sig för- trogen därmed; i och för sig förtjänar det detta, och intresset för en plats håller sig uppe så mycket längre, ju flere sidor platsen ännu har kvar att undersöka och utforska.

Kommer man till Mösseberg med nedsatta kraf- ter, torde det bli allt för ansträngande att till fots tillryggalägga vägarna genom parken upp och ned- för berget. I så fall stå små inbjudande ponny- ekipage till buds för en minimal afgift. Men det kan hända, att den svage, om han sköter sig väl på Mösseberg, kan bli stark; det är icke ovanligt; och i den mån styrkan återkommer, kan bergvand- ringen utsträckas högre och högre, ända till den där bergklinten strax ofvanför sanatoriebyggnaden, som på generalstabens karta är angifven med ofvan nämnda höjd öfver hafvet eller ungefär motsvarande de mest besökta jämtländska luftorternas höjd.

Det är verkligen intressant att i ett sträck gå från Ranten eller åtminstone från Mössebergs hotell

»NORDENS KVINNOFÖRBUND».

ALLA DE bland våra läsarinor, som önska deltaga i den nordiska kvinnokorrespondensen, torde insända sina anmälningar till Iduns redaktion, Stockholm, med uppgift om fullständigt namn och adress, ålder, samhällsställning och intressen samt huruvida insändaren önskar korrespondera med en norska, danska, finska eller svenska. 20 öre i frimärken bifogas för brefkostnaderna. I den mån

MÖSSEBERGS KURANSTALT: BADHUSET MED SVANDAMMEN.

ända upp till sanatoriehöjden (en väg, som åtminstone brukar vara Falköpingsboarnas älsklingspromenad om söndagarna). Man kan följa körvägen i zigzag genom badhusparken, eller man kan den öfre delen af vägen begagna de höga, pittoreska stentrapporna, som »gå rakt på sak»; i hvilket fall som helst kan en person med normal vigör tillryggslägga vägen på ungefär 1/2 timme. Med en någorlunda känslig kroppskonstitution har man under denna halftimme tillfälle att känna den olika luftsammansättningen i de olika höjdzoner man passerar, allt renare, lättare och friskare.

Kan man redan i kuranstaltens lägre regioner vara tämligen ogenerad i följd af områdets vidd samt kuperade och tätbevuxna beskaffenhet, gäller detta ännu mer om det högt belägna sanatorieområdet, i hvars granskog ensliga hälsosökare brukar hänga upp sina hängmattor och tillbringa en stor del, om ej största delen af dagarna, i ljustigt *dolce far niente*. Och ännu friare är man utanför granskogens inhägnad, ute på den fria öppna hed, som utgör Mössebergets hjassa. För mängden är denna hed det bästa af allt. Heden är omkring 1/2 mil i diameter och jämn och behaglig att gå på som ett mattbelagd golf. »Den stora världen» hittar ej hit, men i stället hyser den om somrarna stora bjordar af betande ungnöt, hästar, gäss och hvitulliga får, som ses rulla fram på de fjärran sluttningarna som nedfallna strömoln. Djuren tillhöra byarna kring bergets fot, hvilka invånare begagna heden till gemensamt sommarbete åt sin boskap. En och annan herdegosse eller enslig landtman, som händelsevis har sin väg öfver berget, hägrar stundom upp som en präktig friluftsfigur mot den höga, vida, rätliniga horisonten. Det är i regeln det enda af människolif, man brukar finna där. Allt högeligen pastoralt. En sådan Mössebergstafva lämnar en påtaglig stämning af Sahara eller — ty vi måste bekänna, att vi själva icke varit där — åtminstone stämning af en Ankar-kron'sk Saharatafva med modifierade kamel- och beduintyper.

För öfrigt, eller framför allt, finner man där uppe en sommarluft, så ren och sund och ljuf som hälsan själf, och en stämning af friskt och trolskt behag, som bjuder ett trött sinne och irriterade nerver den mest okonstlade hvila. Man finner där vidare en milsvid utsikt åt tre väderstreck, ej blott vidsträckt, utan äfven vacker, isynnerhet i afton-

dagrar, som bruka belysa slätterna och bergen österut speciellt Älleberg, med den finaste violetta skiftning. I norr ligga Billingsens södra utsprång rätt nära, och i nordväst ses öfver Hornborgasjön Skara med domkyrko- och vattenledningstornen samt där bortom Kinnekulles hela ryggräckning och vid klara solnedgångar en tydlig silfverstrimma af Vänern. Västerut på själfva Mösseberg ligger en yppig kronopark med en liten vacker bergsjö, stundom mål för ungdomsfriska kurgästers lustvandringar.

Men den höga luften ger bl. a. också aptit, och vi följa magens anvisning att återvända hem till kuranstalten, innan vi förirrat oss för långt i de höga rymderna.

Både lokalt och realt utgör badhuset anstaltens medelpunkt. Så ung denna än är, är det nuvarande badhuset ej det första, utan det andra, på grund däraf att det första, som var mycket större, inrymmande en mängd både expeditiions- och boningsrum, nedbrann efter några få år. Det nuvarande har mycket mer praktiska dimensioner och särdeles smakfulla proportioner. Badlokalerna äro mästerstycken af luftighet, ljus och allsköns behag, och då badbetjäningen verkligen förtjänar all den ros, som den af gammalt ägt för skicklighet och gemytlig tjänstvillighet, är en badtimme i detta badhus en riktig rekreatiionsstund.

I badhusets öfre våning ligga societets-, rök-, tidnings- och biljardrum, alla vackra och inbjudande, ehuru man stundom vid tillfällen af större samkväm, musikaliska eller deklamatoriska, saknar en rymlig festsalong. Intet rum i societetsvåningen är nämligen stort, och hotellets vackra matsal likasom kyrksalen, hvilka båda visserligen äro rymliga, äro ej alltid lämpliga eller möjliga att anlita för sådana sällskapliga ändamål, som ej ha något gemensamt vare sig med mat eller uppbyggelse.

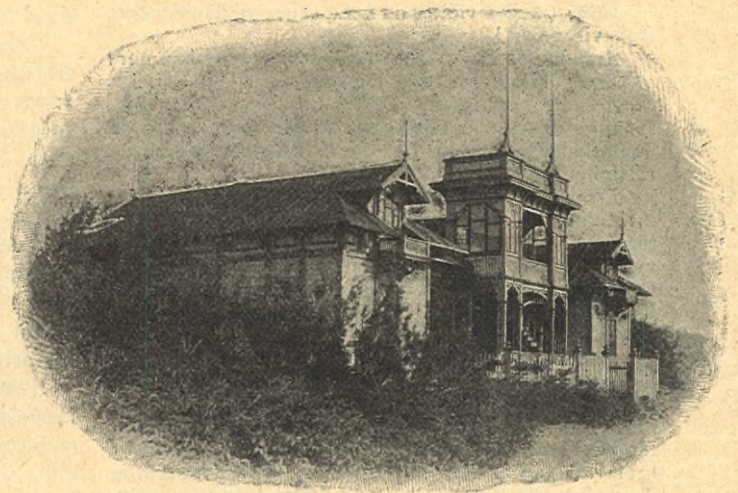
För öfrigt är sällskapslifvet på Mösseberg känt för en mycket stillsam och enkel prägel. Detta har nu en gång ingått i platsens traditioner, och utan tvifvel har man allt skäl att hålla på denna gamla tradition. Det vore alldeles orätt att beskylla samlifvet på Mösseberg för puritansk bundenhet och tvång. Visserligen var den gamla intendenten en religiöst allvarlig man, men han var principiell motståndare till puritansk asketism och absolutism. Hans motvilja mot mera »världsliga» nöjen hade snarast sin grund i hans vilja att så vidt möjligt skydda sina hälsosökande patienter från tillfällen och anledningar att afvika från den regelbundenhet i lefnadssätt, som ovillkorligen hör med till en hälsobringande och stärkande badkur. Till samma tänkesätt synes den nuvarande intendenten, d:r Frith. Odenius i Stockholm, väsentligen hafva anslutit sig, och detta med rätta. Annars är ju världen full af kurorter, både brunnar och bad, dit den stora världen samlas, som det synes, i första rummet för att roa sig, och där detta intresse tyvärr blir mer än tillräckligt tillfredsställt. Under sådana förhållanden är det icke mer än rätt, att åtminstone några kurorter fasthålla såsom sin hufvuduppgift att i första rummet sörja för det nyttiga, eller för att badgästerna må kunna lämna platsen friskare, starkare och mera uthvilade, än de kommit dit. För detta ändamål är det nödvändigt, att de jämförelsevis starkare något mer lämpa sitt lefnadssätt efter de svagares välförstådda intressen än tvärt om.

Tråkigt behöfver för öfrigt ingen ha på Mösseberg, om han icke själf är allt för tråkig. Ty där sörjes nog också för sällskapliga divertissement, t. o. m. dans, om det gäller, blott det ej inkräktar på den nyss angifna traditionella regimen. Särskildt för Sveriges ungdom, ej minst för dess riktigt unga ungdom, kan platsen kallas för ett Eldorado. Ej blott att badläkaren har barnhygien till en specialitet och att badhuset hyser särskilda badafdelningar för barn, utmärkt trefliga och välordnade; dessutom hafva

på sista tiden med mycken kostnad anlagts en förträfflig lawn-tennisplan nära badhuset och ej långt därifrån en lekplats med lekattiralj, för att ej tala om de små populära ridåsnorna och annat mera.

D:r Torstensson var på sin tid specialist på bröstsjukdomer och samlade under flere år omkring sig tuberkulösa patienter i rätt stor mängd. Detta visade sig i längden inverka menligt på anstaltens kredit. Dels började man allt mer frukta för smitta, dels verkade de lungsjukes närvaro tryckande på den allmänna stämningen. Det förra har visserligen helt och hållet stannat inom inbillningens värld, ty med alla de iaktagna försiktighetsmåten har det kunnat konstateras, att intet fall af tuberkelsmitta någonsin har kunnat uppvisas från Mösseberg. Det senare, den tryckta stämningen, var däremot ett faktum, som ej kunde bortresonneras. Också har allt sedan 1894 kurorten varit otillgänglig för så väl lungsotssmittade som andra epidemiskt afficerade patienter. En allomfattande desinfektion har till yttermera säkerhet verkställts, men äfven den förutan skulle de mellanliggande många åren i och för sig varit nog att verka en sådan desinfektion — förutsatt att öfverhufvud någonting någonsin funnits att desinficiera.

De sista årens ofantligt ökade tillströmning af kurgäster (året 1900 utvisade öfver 1,100 personer) tyder på, att den segslitna tuberkelfruktan ändtligen tyckes vika. Rätt svårt har det emellertid varit, isynnerhet midt i högsommaren, att kunna tillfredsställa alla förstklassiga anspråk på bostadslägenheter, ja, äfven på utrymme i matsalarna. I

MÖSSEBERGS KURANSTALT: SANATORIEBYGGNADEN.

bägge afseendena ha dock vederbörande följt med sin tid och parerat de stigande behoven, så väl genom iordningställande af nya, välinredda rum som en ansenlig och högst tilltalande utvidgning af restaurationslokalen.

Härligt är det på Mösseberg vid sommartid. Men den, som haft tillfälle se platsen vare sig i sippornas, häggblommens och trastarnes årstid, under höstens färgskiftande veckor eller i vinterns rena snöskrud, tvekar sannerligen, åt hvilken årstid han vill skänka företrädet. Han blott beklagar, att omständigheterna icke medgifva platsens öppenhållande för en rekreatiionsökande allmänhet hela året rundt.

W.

OM TEKNISKA SKOLAN I STOCKHOLM.

FRÅN TEKNISKA SKOLANS i Stockholm nyligen avslutade utställning af lärjungars arbeten för året har Idun i dag en bild att meddela, tagen från det s. k. tillämpningsrummet, d. v. s. från den afdelning af utställningen, som omfattar verkliga föremål, utförda på grundval af den tekniska undervisning, som meddelas inom de olika afdelningar, skolan omfattar. Att närmare redogöra för dessa eller den plan, enligt hvilken arbetet vid en och hvar af dem bedrivs, tillåter ej utrymmet, men några allmänna drag ur skolans verksamhet torde i sammanhang med omnämmandet af dess utställning ej vara utan intresse.

Tekniska skolan leder sin upprinnelse från år 1844, då artisten Mandelgren m. fl. inrättade söndagsritskolor, afsedda att åt handverkare meddela undervisning i teckning af olika slag samt modellering — sålunda gifvande upphof åt en konstskola på liknande sätt som på sin tid konstakademien uppstått ur en ursprunglig slottsbyggnadsskola.

KÖRVÄG I ZIGZAG UPPFÖR BERGET.

VÅRA DRAMATISKA GÄSTER.

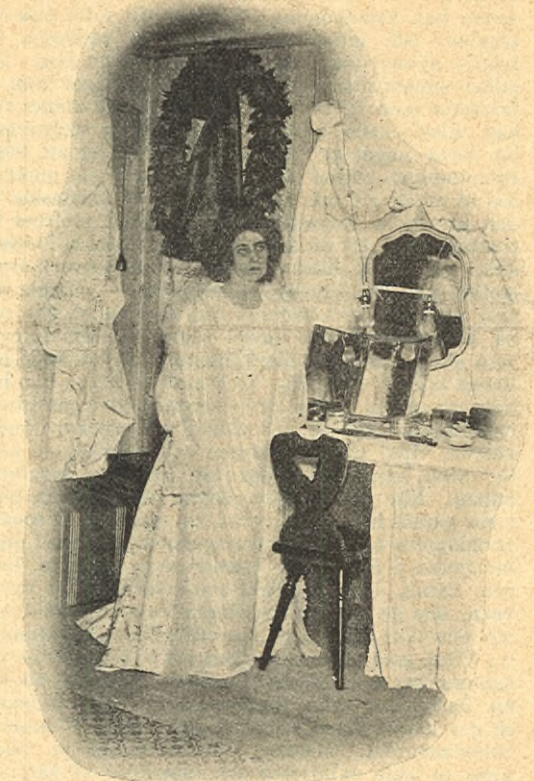
JAMTE DET MYCKNA i konst- och sportlig idrott, som förlänat glans åt »Pressens vecka», har det äfven förunnats journalistikens män att draga fördel af den charmanta norska skådespelerskan fru J. Dybwads sceniska talang, i det premiären af »Over Ævne» med fru D. i den kvinnliga hufvudrollen sistlidne måndag gafs till förmån för »Pressens vecka». Till denna intressanta premiär skall Idun senare återkomma.

Vi ha med dessa rader endast velat presentera fru Dybwad i hennes klädloge å Svenska teatern, vissa om, att det skall intressera våra läsarinnor att komma den geniala tolkarinnan af Nora, Hilde Wangel, »kameliadamen» m. fl. roller så där nära inpå lifvet.

Hon är här afbildad i Dumas' Kameliadamen.

Den andra af våra här återgifna dramatiska gäster, operasångaren W. Herold, som med ens sjungit sig in i den svenska publikens gunst, är »tagen» i sin loge under en mellanakt i operan »Faust».

Båda bilderna äro för Iduns räkning utförda af hr C. Dahlskog.

Svenska slöjdföreningen, som emellertid bildats, öfvertog Mandelgrens verk och ombildade det samma, hvarvid bland annat en särskild afdelning för kvinnliga lärjungar inrättades. Under slöjdföreningens öfverinseende förblef skolan till 1860, då den öfvergick till staten och, till en början under namn af Slöjdskolan i Stockholm, sedermera utbytt mot Tekniska skolan i Stockholm, inrymdes den några år senare i sitt eget ståtliga hus vid Mästersamuelsgatan, där den sedan förblifvit och år efter år allmer utvidgat sig och med sina arbetsområden begränsade till de rent tekniska nått en lika storartad som glädjande utveckling, vittnande om, att skolan väl vetat fylla sitt ändamål, hvilket — som det i föreståndarens, rektor Adler, redogörelse öfver skolans verksamhet heter — är, »att meddela en allmänfattlig och praktisk undervisning i de läroämnen, som äro nödvändiga för en på insikt grundad utföring af de industriella yrkena, och dymedels främja svenska näringsars samt konstflitens utveckling och förkofran.» —

Insikt och flit, se där det motto, som valts för skolan, och under hvilket arbetet i dess lärosalar bedrivs. Och det är ingen ringa skara lärjungar, som där begagna sig af undervisningen. Enligt redogörelse af år 1900 uppgick elevernas antal till icke färre än 2,127, hvilket sedan dess torde redan betydligt hafva ökat. Rektors och öfverlärares antal var samtidigt 32, hvartill komma ett fyrtiotal biträdande lärare och underlärare. Undervisningen pågår under arbetsåret från kl. åtta på morgonen till nio på kvällen med ett par timmars uppehåll

vid frukost- och middagstid. Vid bestämda timmar under loppet af dagen strömma lärjungar från alla trakter af staden mot den väldiga skolbyggnaden, försvinna i genom dess portar, för att sedan fördela sig inom de olika lärorummen. Öfver allt råder arbete, bokstafigen taladt från grund till tak, ty medan längst ned i källarvåningen skolans gipsgjuteri o. d. blifvit förlagdt, ha yrkes- och dekorationsmålarna fått plats närmast taket inom stora, utbyggda lanterniner, som tillåta det för deras arbete nödvändiga dagsljuset att rikast möjligt strömma in.

I mellanvåningarna äro ritsalar och andra lärorum förlagda. Tittar man in där, ser man än ynglingar i långa och många led stå böjda öfver ritborden, än tecknas figur efter gipsbild eller lifvande modell, än knackas och hamras det från drifnings- och ciseleringsrummen, medan föremål af koppar, silver eller annan metall få sin fina utsmyckning.

Vid denna vandring utan bestämd plan tänka vi oss också nå afdelningen för kvinnliga lärjungar. Den är inrymd i andra våningen, i en del af skolhusbyggnaden, som, sedan arbetsterminen under våren afslutats, tages i bruk för den årliga utställningen. Här åtnjuter kvinnlig elev, som efter fyllda fjorton år och med vitsord om god frejd samt med någon förkunskap i en del ämnen, skrifning, räkning o. s. v., ägnat eller vill ägna sig åt industriellt yrke, härför erfoderlig teknisk undervisning.

Läroämnen äro flerfaldiga; geometrisk konstruktionsritning jämte linearritning, geometri, perspektivteckning, figur- och landskapsteckning, konstindustriell fackteckning, ornaments- och mönsterritning, målning, ornaments- och figurmodellering. Vidare bokföring, varukännedom jämte dithörande ämnen, samt textning, skönskrift och, på vissa villkor, skärning i trä, gravering och konstsoömnad.

Efter fullständigt genomgångna kurser, som merendels taga en tid af två till tre år, och hvarti ämnena gruppera sig olika efter den studieriktning man väljer, när omsider lärjunge, som önskar och anees äga förmåga att inhämta högre kunskap i de i konstindustrielt hänseende viktigaste läroämnen, till det i allmänhet lifligt eftersträfvade målet, inträde i högre konstindustriella skolan. Arbetet därstädes bedrivs uteslutande efter en viss bestämd riktning och har till ändamål att dels utbildta mönsterritare samt meddela konstindustriell färdighet för en del yrken såsom målning, gravering, träskulptur o. s. v., dels utbildta tecknings- skrif- och modelleringslärare för statens och enskilda läroverk. Undervisningen får inom denna afdelning omedelbart praktisk tillämpning vid dithörande kurser för porslins- och glasmålning, läderplastik, konstsoömnad o. s. v.

Prof på hvad skolan i denna riktning kan åstadkomma visar den bild från utställningen, Idun i dag har att lämna. I väl ordnade grupper synes en mångfald af föremål, arbeten i läder, metall, trä, fint utförda textningar, målningar o. s. v. samt prydnadsföremål af glas, porslin o. d. Sådana arbeten, stämplade af konstsinne och formkänsla samt, ej mindre viktigt, känsligt och vackert utförda, utgå i år ej för första gången att spridas i de svenska hemmen. Oafåtligt har skolan inom detta område ställt för sig den fordran att vara en den goda smakens ledare i vårt land, och under nitisk ledning har den vetat att häfda sin plats som sådan, till omätlig betydelse för en riktig uppfattning och behandling af ämnen, hemmahörande under konstflitens och slöjdens område.

H. W—DH.

TRE SÅNGER AF ESAIAS COLLIN.*

BLOMMOR.

HVAR MORGON på mitt arbetsbord jag friska blommor finner, där, mildt i doft och färger spord, din rena kärlek brinner.

För mängden te sig blommor bäst, där festens kronor glöda, du menar, att de gagna mest i hvardagslifvets möda.

Din kärlek äfvenså försmår en högtids lånta kläder, men stilla lugn från år till år mig stöder hult och gläder.

* Ur dikttykeln *Ett hem*, belönad med hedersomnämmande af Sv. Akad. den 20/12 1900.

FRÅN TEKNISKA SKOLANS VÅRUTSTÄLLNING.

För mig, i doft och färger spord,
dess kyska flamma brinner,
hvar morgon på mitt arbetsbord
jag dina blommor finner.

Ett ödmjukt sinnes offerrok
å hård, där lågan knastrar,
slår upp från vårens spåda lök
och höstens dufna astrar.

Från sommarns rika blomsterprakt
och vinterns bleka flora
det går jag vet ej hvilken makt
att mod och kraft förstora.

BARNDOMSBÖNEN.

NÄR DAGENS lek var slutad
i lugna barndomsår,
mot modersskuldra lutad,
jag läste Fader vår.

Men snart en yngling vorden,
jag blef för vis och stor
att somna in vid orden,
jag lärt en gång af mor.

Dig blef det gifvet, kära,
som fromhets bästa lön,
att mig ånyo lära
min barndoms glömda bön.

Förrn till godnatt du bjuder
mig lena läppars par,
i rummets tystnad ljuder
din stämma silfverklar.

All oro, sinnet trycker,
som dimma flyr därvid,
och lugnt jag ögat lycker
mot hvilans djupa frid.

I drömmen än jag spanar
den bild, mig blef så kär,
och ljuft en ängel anar
i dragen, som den bär.

EN HUSMOR.

DU TALAR ibland, förlägen smätt:
»Förlåt att jag kommer så här
i kökshabiten, men det är brådt
där ute, min hjärtanskär.»

Vi gå till bords. Du trugar och ber,
som vore jag sällsynt gäst,
fast noggsamt du både vet och ser,
att hemma är allt mig bäst.

Men hvad du föga anar och vet,
det tiger jag vackert med,
om icke jag röjer min hemlighet
uppå förälskades sed.

Ty kan jag annat än se på dig,
där röd du sitter och grann,
så härligt frisk och täckelig,
som någon en husmor fann?

Det sjunger inom mig likt en sång
om själskraft och arbetsmod,
om lemman, vuxna förutan tvång,
och sundt pulserande blod.

En tacksam känsla, af intet störd,
mitt sinne fyller till rand,
och böjd öfver bordet, trycker jag rörd
en kyss på din kära hand.

För familjens ungdom

erbjuder KAMRATEN, illustrerad tidning för Sveriges ungdom, de rikaste källor till bildning, underhållning och förströelse. Den bästa födelse- eller namnsdags-gåva. Pris för helt år 3 kr. Alla nr från årets början kunna ännu erhållas.

MEDICINALSTYRELSENS UT-LÅTANDE I DEN KVINNLIGA LÄKARFRÅGAN.

VÅRA LÄSARE HAFVA tvifvelsutän i friskt minne den för några veckor tillbaka lifligt debatterade frågan om kvinnliga läkares kompetens att inneha offentliga läkarbefattningar, åt hvilken fråga äfven Idun ägnat sin uppmärksamhet i ett par artiklar. Medicinalstyrelsen har nu afgifvit sitt infortrade utlåtande, hvari de kvinnliga läkarne få det vitsordet, att de ingalunda varit sina manliga kamrater underlägsna vare sig i den kliniska tjänstgöringen eller i examensproffen. Deras många visade prof på duglighet, nit och energi göra dem därför berättigade att erhålla läkarbefattningar af olika slag.

Dock afstyrker styrelsen kvinnors antagande till biträdande provinsialläkaretjänster, enär dessa befattningar å orter med dåliga kommunikationsförhållanden torde kräva större fysisk uthållighet än hvad kvinnor i regeln kunna prestera.

Stadsläkare- och stadsdistriktläkarbefattningar anser styrelsen däremot med fördel kunna beklädas äfven af kvinnor, liksom ock de många olikartade sjukvårdsbefattningarna å sjukbus, inom sinnessjukvården, fängelseläkartjänster, järnvägläkartjänster, läkarbefattningar vid hälsobrunnar, badinrättningar och andra dylika kuranstalter, samt amanuensbeställning hos medicinalstyrelsen, assistentbefattning hos rättskemisten, prosektors-, laborators- och amanuensbeställningar vid universitetens medicinska fakulteter och vid Karolinska medikokirurgiska institutet, sundhetsinspektörstjänst äfvensom biträdande lärarsysslan i sjukgymnastik vid Gymnastiska centralinstitutet och biträdande lärarbefattningarna vid barnmorskeundervisningsanstalterna.

Allt detta har afseende på *ogifta* kvinnliga läkare.

Hvad angår *gift* kvinnlig läkare framhåller styrelsen, att hennes tjänstbarhet vissa tider kan antagas bli så reducerad, att det kan bli tu tal om hennes lämplighet att inneha allmän tjänst. Med en sådan lär för öfrigt svårligen kunna förenas ett samvetsgrant utöfvande af en makas och moders plikter mot sin familj, hvilkas fullgörande likväl är af den väsentliga betydelse för staten, att inga åtgärder, åtminstone i lagstiftningsväg, synas medicinalstyrelsen böra tillstyrkas, som kunna bidraga att aflägsna husmodern från hennes rätta plats i familjen.

DAMERNA OCH AMATÖRFOTOGRAFIEN.

BLAND MÄNNEN är det icke något så särdeles ovanligt att påträffa en och annan amatörfotograf, med hvilken man kunnat utbyta erfarenheter och erhålla anvisningar, men bland mina kvinnliga bekanta har jag hittills råkat högst få.

Orsaken hvarför den annars så vidtomfattande kvinnliga konstfärdigheten och vetgirigheten ej sträckt sig äfven till detta nog så tacksamma område, då t. ex. glöddritningsfärdigheten vunnit en så allmän utbredning, och varit snart sagdt nödvändig, om man önskat att bli hållen för en något så när bildad kvinna, är väl närmast den, att svårigheterna vid inlärandet af amatörfotografi anses så stora, därnäst kostnaderna, och sedan last but not least — förlåt mig, älskvärda damer, om misstanken är ogrundad! — fruktan för att nu så förtjusande små fingertoppar skola af kemikalierna få en missklädande anstrykning i brunt och svart i stället för sin vanliga rosenröda.

Onödig fruktan! Om man undantager pyrogallusyran, hvilken väl sällan användes af andra än yrkesfotografen vid framkallningen, äro de förekommande kemikalierna, t. ex. hydrochinon-framkallning, fullkomligt oskadliga för såväl fingrar som kläder, och lämna efter en grundlig aftvättning inga som helst spår; ej heller innehålla de frätande ämnen.

Kostnaden däremot är nog till att börja med, innan vana vid riktig exponering och framkallning af plåtarna, hvilka således måste obarmhärtigt kasseras, vunnits, icke så obetydlig, ty det kan ju dröja rätt länge, innan en fullt duglig plåt belönar ansträng-

ningarne. Af skadan blir man vis och hvad man sedan kan åstadkomma uppväger till fullo alla förgelser och missöden i början, så välkända för hvarje nybegynnare på konstens törniga stig. Det gäller endast att ej ge tappt i första taget utan att fortsätta med friskt mod. Efter en och annan veckas misslyckade försök börjar det så småningom 'at blive noget av', och sedan blir nöjet att högst egenhändigt kunna föreviga allt och alla omkring oss så stort, att det väl kan hålla en skadeslös för den utståndna förtreten. Med hvilken stolthet betraktar man ej de konterfej af välkända föremål, som man själf liksom genom ett underverk framtrölat på den känsliga glasskifvan. — Gamla far-mor med sin stickstrumpa och sin länstol, hon som så hårdnackadt och envist vägrat att låta fotografera sig af någon atelierkonstnär, har nu ändå helt listigt blifvit »fångad». Och mor — äfven hon helt omedveten om argan list — sitter helt lugnt i hvardagsrummet vid sin lilla väfstol och plockar i konstväfven, vips! var du framme och knep dig en praktig liten genrebild. För far går det ingalunda bättre. När han vankar därute på åker och träda i sin gamla hederliga syrtut, en produkt af sockenskräddarens naiva tillskräningskonst, och med pipan hängande i mungipan fundersamt synande halm och kärna, har han ock, ovetande som ett nyfödt barn, fått ge sig din tjufaktiga kamera i våld utan att ens hinna anlägga den officiella fotografminen.

Visst kommer farsgubben att på konterfejet presentera sig mer likt en gammal rotegubbe än som en herman, men förvisso blir bilden af honom så oss kärare än det fina atelierkortet i albumet på förmaksbordet. Mästare i yrket kunna ju visserligen ta både exteriörer och interiörer af vårt hem med oss själfva lämpligt arrangerade kring kaffebord och bricker, hvar och en med idiotisk min och en känsla af att vara en ny upplaga af Lots hustru, men en, låt vara ej så skicklig amatör, en af de våra, hvilken stjälar en och annan liten bit ur vårt intima hvardagslif, sådant *det är* och sådana *vi äro*, uppnår i alla fall en långt mera lefvande och verklighetstrogen bild än maskinkonstnären ex professo, den där ej kan vara i tillfälle att skänka sina annars så tekniskt fulländade alster samma intima karaktär, som familjemedlemmen är i stånd till. Småttingarnes framsteg äro väl för förtjusta mammor och pappor ej det minst intressanta att ge akt på och förvåna sig öfver. En lycklig mamma med kamera till sitt förfogande kan snabbare och mera uttrycksfullt än yrkesfotografen har tillfälle till med en serie af bilder från barnets dagliga lif åstadkomma inte allenast en mängd små lustiga barnkammarinteriörer utan ock en klar föreställning om den lille världsmedborgarens utveckling från en vanlig liten skrikande och skrattande grabb med öfvergångsperioden af slyngel till det slutliga resultatet af en fulländad gentleman utan fruktan och tadel. Gamla mamseller och dylika familjelifvets utskott ha väl alltid likt undertecknad en hund eller katt, antingen af porcelin eller af kött och blod, och som har lärt diverse »konster» af både matmodern och med henne förbundna härskara af andra tanter. Mot fotografen liksom mot folk i allmänhet och män i synnerhet bruka »Tusse» och »Kajsa» »Lulle» och »Järke» visa tänderna och öfverhufvud taget alla sina sämsta egenskaper, men en mamsell med kamera i ena handen och sockerbit i den andra kan åstadkomma mycket och ha bilden af sina fyrbenta vänner kvar sedan dessa för länge sedan samlats till sina fäder i de sälla jaktmarkerna. Från dessa förutskickade anmärkningar om nyttan och nöjet af en kamera i familjekretsen till gemensam uppbyggelse för små och stora, vill jag för dem af Iduns älskvärda läsarinor, hvilka måhända tröttnat på glöddritning och velocipedåkning och gärna vilja ägna sig åt någon ny »sport» eller ock lägga en ny talang till de många öfriga, ty det ena hindrar ingalunda det andra, för dem vill jag nu meddela några upplysningar angående inköp af apparat och de nödvändigaste materialerna hvilka behöfvas.

Den bästa amatörkamera jag känner till är Hasselblads »Svenska Express», hvilken finnes till salu i olika storlekar och plåtformat såväl hos Hasselblad i Göteborg som hos Sven Scholander i Stockholm, där ock alla behöfliga materialier finnas att tillgå. Min kamera är endast 8×8 cm. i fyrkant, men då detta format är väl litet, vill jag därför tillråda blifvande köparinnor att begära en kamera för plåtstorleken 9×12. Priset är varierande från 35 till 60 kronor, beroende på om kameran är försedd med afståndsställning, reglerbur, slutarehastighet, briljantsökare, vattenpass, och dylika finesser. En vanlig kamera 9×12 centimeter i fyrkant, försedd med mattglassökare, kan erhållas för ett pris af 35 kr. Hvar och en af ofvannämnda förbättringar fördyrar kameran med ungefär 5 kr., och försedd med dem alla, går en kamera med plåtstorlek 9×12 till ett pris af 60 kr.

Hasselblads och Scholanders priskuranter å fotografiska artiklar lämna för öfrigt alla närmare upplysningar.

För ett tilläggspris af omkring 10 kronor lämnas äfven de för nybörjare nödvändigaste kemikalierna. För negativ-processen: en flaska framkalling, undersvafvelsyrligt natron, 1 duss. plåtar, ett par skålar för framkallingen och fixering af plåtarna. Till positivbehandlingen erhålles 25 st. collodionpappersblad, 1 kopiering, guldbad och fixerbad, kartonger, klister, penslar filtrerpapper och dylikt, allt nätt och fint förpackadt. Det är sedan amatörens egen sak att fortfarande hålla ordning på och ej förväxla och sammanblanda de olika vätskorna och skålarna, ty intet straffar sig själft så mycket som bristande noggrannhet och renlighet, som just inom fotografien, och här ligger också orsaken, hvarför så många nybörjare misslyckas i sina försök samt endast förmå åstadkomma fördärfvade plåtar eller fläckiga och suddiga bilder, där vårdslöshet med fixernatronet är den rätta syndabocken. Men med noggrant iakttagande af de i handböcker (som sådan kan rekommenderas Ludvig Davids »Rådgifvare för nybörjare, pris 1,50) gifna föreskrifterna, skall det hela så småningom gå af sig själf, och den dag kunde icke vara så aflägsen, då Iduns damer kunna gå en smula från texten och täfla med det manliga släktet i att förse sin egen tidning med vackra amatör-fotografier, hvar och en från sin stad och bygd.

Kanske bli blåstrumporna färre och vårpoemen mera tunnsådda för hvarje ny liten amatörfotograf i kjöl, men på den affären blir Iduns stora och af alla litterära damer så fruktade papperskorg den enda lidande.

S. E. W.

KNAPERBACKEN. EN LITEN SKAPELSEHISTORIA. FÖR IDUN AF ERNST WESTERBERG.

FORTS. OCH SLUT FRÅN FÖREG. N.R.

»GOD DAG!» sa han åt Stina, som sysslade på gården. »Du är en af mina läsflickor, ser jag.»

Stina hälsade och log, medan prästen helt förnöjd slog sig ner på en mossig sten, fars egen sittsten.

»Kors!» tyckte hon. »Är pastorn ända här? Hvad står nu på?»

Han talade om sitt ärende, och så ropade Stina på far, som kom krypande baklänges ut från logen med hö i håret.

»Kors!» sa han med. »Är pastorn ute och går! Det var rart främmande. Aldrig har någon präst varit i Knaperbacken än!»

»Ja, jag skulle väl hit och se hur galant du fått. Alla människor tala om Knaperbacken och Knaper Kalle. Du har sannerligen gjort storverk här!»

Kalle teg, men drog på mun. Orden gjorde honom godt.

Han satte sig ner, prästen såg sig omkring, och så pratade de två en stund. Mångordig var Kalle ej, men då han kom in på sitt älsklingsämne, kunde han allt säga ett och annat ord ändå.

»Det är snart sju år, sen vi började här, Stina och jag. Då såg här ut, må pastorn tro! Men inte dög det att tappa mod och humör, fast en nog kunnat göra det mer än en gång. Men vi hjälptes åt, och hälsan har varit. Och det är bara vi två ännu, så att inga små ha hindrat oss härtill dags, fast nu så — — Ja, Gud ske lof!»

Nu kom Stina ut med ett blommigt porcelinsstop i sin solbrända hand.

»Häll till godo och smaka på vår mjölk, pastorn!» uppmanade hon. »Vi ha två kor nu, om jag ska säga.» tillade hon stolt.

Pastorn tackade, tog emot stopet och drack.

»Ja, mjölken duger att dricka,» mente Kalle. »Drick han, pastorn!»

»Heder och tack! Jag orkar inte mer!» log prästen och räckte stopet till mor.

»Ingenting att tacka för,» tyckte hon gladt. »Drick du ock, far!»

Han gjorde så och torkade sig om munnen.

»Ja,» fortfor han som en fortsättning på det föregående, »vi ska ta och bygga ny lagård nu.

Pastorn ser stengrunden där borta i backen. Och hvad det lider ska vi brädså stugan och dona litet med den, ty den är allt en smula kall på vintern. Men kreaturen först, det är klart.»

»Ja, Gud ske lof!» sa Stina fromt, där hon stod med det tomma stopet i hand. »Det värsta är öfver och litet stretigt har det nog varit.»

»Åja,» sa far långsamt och nickade med ett halft leende mot mor. »Vi ha stått ut ändå.»

Prästen såg på dem båda. Han, seg och stark, solbränd och kraftig, härdad af arbetet; hon ock brunhyad, rask och hurtig med blåa ögon; båda med förnöjsamhet i blick och min.

Han steg upp, skakade deras händer och sade med eftertryck:

»Gud välsigne er, godt folk! Ni ha gjort ett styft dagsverke!»

Och så gick han.

Jag var själf däruppe, tretti år efter nydannelsen.

Nog hade jag godt reda på Knaperbacken, och en smula kände jag väl till Knaper-Kalle ock, men min färd gällde den gången Storberget, fast jag inte kom stort längre än till Knaperbacken. Aldrig hade jag kunnat tänka, att naturen så kunde byta skinn. Det var värdt att se på ändringen.

Då jag hade kommit färdig fram förbi de delvis uthuggna skogsbackarne, storskogens förposter, såg jag en bit framför mig Knaperbacken med två stugor, en på hvardera sidan om backen. Jag visste hvilkendera var Kalles, det var den äldsta och mest försigkomna.

Jag gick dit.

Stugan var brädbeslagen, rödfärgad, och hade fått en tillbyggnad med fönster, både förstuga och veranda på en gång. Bakom den stod en likaledes rödfärgad lagårdslänga med loge, en bit på sidan därom var en i backen gräfd källare, och sedan tog skogen vid, gles ännu, och klättrade vidare upp för grusåsen.

Och täppan!

Ja, den var en riktig trädgård. Där växte bärbuskar och ganska stora äppelträd, utefter gårdsgården invid vägen stod en rad hvitstammiga björkar, kring stuguknuten blommade kejsarkronor och studentnejlikor, några rönnar lyfte sina rundade kronor öfver gräsmattan och nedanför gafvelfönstren växte syrener, och här och där stodo spirea-buskar.

Den fordom så solbrända, steniga backen och sänkan invid voro förvandlade till åkerlappar. Rågen och hafren stodo mustiga och lofvande, slogen tycktes något tunn och tvinande, men på trädgårdssängarna nere vid källan växte det öfverdådigt med arter och bondböner, och potatislandet utefter gårdsgården hade linieraka fåror och yfviga blad.

Mor Stina stod och kokade tvättkläder i en stor gryta ute i det fria, så att henne nådes jag ej störa, men far själf fick jag fått i längre upp i backen vid ett vedupplag och började tala med honom om gamla tider.

Knaper-Kalle var nu, vid några och sexti år, något krökt i ryggen och gråhårig var han med, men rask och kry det oakadt. Han var just inte talför, han kände mig ej.

»Jaså,» sade han slutligen och ljusnade upp, »han har varit här förr. Jo, jo, det är allt litet annorlunda nu. Ja, åja, jag börjar få litet i ordning nu, och granne har jag fått med, och det är allt litet nåsamt, må tro. Vi ha varit ensamma här uppe, mor och jag, i många Herrans år.»

Jag fick höra, att han hade en liten ega opp i skogen, och så gingo vi långsamt dit, den steniga, trånga vägen fram.

»Tretti år, sa han,» återtog Kalle och förde mig in på en grön, vacker stig, som bar in åt höger i skogen. »Då har han inte sett det här heller.»

Vi hörde karlröster på afstånd och stodo plötsligt i ändan på ett stort hafreskifte, rundt om omgifvet af skog.

»Ja, det här är oppbökad ock så sen dess,» log gubben åt min förvåning. »Det brukar bli bra hafre här. Det hör till Nergårds.»

Vi gingo tillbaka ner på vägen, och en bit längre fram stannade gubben igen vid en liten utvidgning.

»Här har stått en stuga för många år sen,» sade han och visade mig några jordhögar och gröna åkerlappar, ett par bärbuskar och en öfverväxt

HYLIN & C^{OS}

FABRIKSAKTIEBOLAG

KONGL. HOFLEVERANTÖR.

UTSTÄLLNINGSTVÅLAR:

VIOL, HYACINTHE, HÉLIOTROPE, SYRÉN M. FL.

THEA-ROS-PARFYM M. FL.

prisbelönta vid 1897 års utställning med

GULDMEALJ

Försäljes i våra butiker

12 Regeringsgatan — Vesterlånggatan 16

A. T. 64 69.

A. T. 24 97.

samt hos alla finare parfymhandlare i riket.

stenhop. »Kanske ser mitt lilla ställe likadant ut om en femti år.»

»Ah, Gud bevars!» utbrast jag bestört.

»Åjo, slikt händer,» mente han undergifvet. »Men se här! Här är min nyodling!»

En tämligen stor, grön och frodig hafreåker låg där på en liten öppen plats i skogen.

»Här var just inte så mycket att göra,» förklarade han. »Det var litet dygt här och växte ingen riktig skog. Åja, hafren ser bra ut, den.»

»Kanske ni har flere sådana här öfverraskningar i skogen, far?» sporde jag leende. »Jag tror ni kan trola, rent af!»

Knaper Kalle drog på mun och såg på mig.

»Ånej,» sa han, »det ha vi inte — ännu åtminstone. Vi titta väl in till mor ett tag nu,» tillade han. »Pojken — vi ha en pojke ock — tjänar i Nergårds, men kommer hem i afton, så han kan få se på'en.»

Och så skrattade Kalle ett tag.

Jag satt där i flere timmar den ljumma sommarkvällen i de gables sällskap och tänkte bland annat på, huru svett och möda ändå till sist skörda sin triumf, huru seg ihärdighet och ett fast hopp kunna tvinga fram bröd ur själfva grusbacken.

Solen stod redan lågt och strödde sitt blida skimmer öfver den lilla stugan och dess bördiga tegar, omflutna af kådfyllt skogsdoft, då jag med ett kraftigt handslag lämnade det värderade folket och bröt upp.

Kanske — tänkte jag — finnes om femtio år endast minnet kvar! Hvem vet? Men nog är det i alla fall ett godt minne, minnet af Knaperbacken och Knaper-Kalle!

DRAMATISKA TEATERN skar inga lagrar med upptagandet af Shakespeares lustspel »Kärt besvär förgäfves». Stycket, som med sitt öfverflöd af mer eller mindre begripliga ordlekar och sina anspelningar på tidsförhållanden, hvilka ej ha någon resonans hos våra dagars publik, tillhör den snillrike dramaturgens svagare alster och hade redan af denna anledning bort lämnas i fred i bibliotekets gömma. Utförandet var torrt och fantasiöst, om man undantager hr Hedlunds verkligt rolige Skalle och fröken Sjöbergs pigga pagetyp.

FURU GUDRUN TORPADIE-LINDBLOM, hvilken, såsom framgick af en nyligen i Idun synlig artikel, den förlutna vintern meddelat sånglektioner i Paris efter den berömda sånglärarinnan Madame Trélats metod, mottager under sommaren, då hon vistas i Varberg, elever i röstutbildning och sångdeklamation. Vidare upplyser annons i dagens nummer.

Begär mönster af våra nyheter i svart, hvit eller färgadt.

Specialitet: Tryckt Siden=Foulard, Louisine Chiné, Rå- och Tvättsiden för kläder och blusar från 90 öre pr meter.

Vi sälja i Sverige direkt till privata och sända de utvalda sidentygerna tullfritt och franko till bo staden.

Schweizer & Co., Luzern (Schweiz)

Siden-Export.

Köp Schweizer-Siden!

»Alla småbarn böra, i synnerhet under det första lefnadsåret, tvättas med Henrik Gahns med lanolin öfverfettade Barntvål, som stärker och bevarar huden samt förekommer hudlöshet och sårnader. Genom en ringa tillsats af Thymol (0,2 %) är den äfven ett godt desinficerande medel, lagom kraftigt för de späda barnens ömtåliga hud. Den rekommenderas af barnmorskor och barnsköterskor och berömmes af alla de mödrar, som tack vare tvålens godhet, se sina barn fria från utslag och hudsprickor.»

KÖKSALMANACK

Redigerad af
FACKSKOLAN FÖR HUSLIG EKONOMI
I UPSALA.

(Föreståndarinnan: fröken Ida Norrby.)
FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR
VECKAN 2-8 JUNI 1901.

Söndag: Grönsoppa; graflax; spädkad oxhare med grönsalad; rabarbersoufflé med vaniljsås.

Måndag: Bräckt skinka med spenat; filbunke.

Tisdag: Köttfärs med ärter; soppa på blandad frukt.

Onsdag: Oxsvanssoppa; kromgädda.

Torsdag: Kroppkakor med skiradt smör; rödvinsoppa.

Fredag: Smågrisar med potatis; piggsvinstarta med vispad grädde.

Lördag: Sillsalad med skarpsås; mannagrynsgröt med mjölk.

RECEPT:

Grönsoppa (f. 6 pers.). 1 fjärdedel rotselleri, 1 purjolök, 1 half lit. jordärtskockor, 1 mindre blomkålshufvud, 1 liten knippa persilja 2 kpr. färska ärter, salt, vatten, 1 msk. smör. 2 msk. mjöl, 2 lit. blandad kalf- och ox-

buljong, 2 hg. spenat, salt hv. peppar, 1 del. tjock grädde, 3 äggulor.

Beredning: Rotselleriet, purjon och jordärtskockorna ansas på vanligt sätt och kokas hela i saltadt vatten. Blomkålen, persiljeknippan och ärterna kokas äfven i saltadt vatten i särskildt kärl. Smör och mjöl sammanfräses och påspädes med den kokande buljongen. Den rensade och sköljda spenaten lägges och soppan får koka 10 min. Jordärtskockorna jämte spadet, men ej selleri och purjolök tillsätts, likaså spadet, i hvilket blomkålen och ärterna kokat, hvarefter soppan afsmakas. Äggulorna och grädden uppvispas i soppskålen, och soppan tillslås under stark vispning. Sist lägges den sonderdelade blomkålen jämte ärterna och soppan serveras.

Späckad oxhare (f. 6 pers.). 1 kgr. oxhare 1 o. 1 half hg. späck, 3 msk. smör, 2 tsk. salt, 1 lit. buljong. Sås: 1 half msk. smör. 1 o. 1 half msk. mjöl köttsky 2 tsk. tomatpuré.

Beredning: Köttet tvättas med en duk, doppad i hett vatten. Det späckas därefter i tåtarader med finskurna späckstrimlor. Köttet brynes i smöret, saltas och spädes med hälften af den kokande buljongen. Haren får därefter sakta steka med slutet lock 2-3 tim., hvarunder den då och då påspädes och öfveröses med buljongen. Den skäres i tunna skifvor, hoplägges åter och upplägges på serveringsfatet samt garneras med grönsaker. Såsen beredes enligt allmänna regler för såsen.

Rabarbersoufflé (f. 6 pers.). 1 half kgr. rabarber, 125 gr. socker, 1 half del. vatten, 6 ägg, 1 msk. surgrädde, 5 msk. socker, 1 tsk. rifvet citrusskal.

Beredning: Rabarbern skalas, skäres i bitar och kokas hastigt mjuk i vattnet tillika med 125 gr. socker. Äggulorna röras med grädden, 5 msk. socker och citrusskalet, tills massan är skummig. Hvitorna slås till hårdt skum och nedröras. Hälften af massan slås i en smord, elffast form. Den kokta och

**Göteborgs
Kex & Biscuits**
Wafers:
Melange-, fine fruits,
Opera-,
Soiré-
rekommenderas.

kallnade rabarbern får afrinna genom durkslag och lägges. Resten af smeten slås öfver. Soufflen gräddas därefter i mätlig ugnsvärme omkr. 3 fjärdedels tim. Den serveras genast.

Oxsvanssoppa (f. 6 pers.) 1 oxsvans, 2 msk. smör 1 liten chalottenlök, 1 liten morot, 3 persiljestjälkar, 10 kryddpepparkorn 1 msk. hv. mjöl, 2 lit. buljong, hv. peppar, salt, 3 msk. sherry.

Beredning: Oxsvansen tvättas med hett vatten och torkas väl. Den hugges i stycken efter lederna. Smöret fräses i en järgryta, oxsvansen lägges jämte den skalade löken, den sköljda och skrapade moroten skuren i bitar, persiljestjälkarne samt kryddpepparkornen. Alltsammans får sakta bryna under omrörning 2-3 tim. hvarefter mjölet tillsättes och bryningen fortsättes ännu 1 timme. Buljongen ihälles, och svansarne få koka, tills de äro fullkomligt möra. Soppan silas och skummas väl samt afsmakas med vinet, salt och hv. peppar. Svansbitarne serveras i soppan.

Smågrisar (f. 6 pers.). 1 kgr. benfritt kalkkött af steken, 1 hg. späckfläsk, peppar, salt, 1 o. 1 half msk. smör, 1 half kpr. kokande vatten, 2 kpr. mjölk.

Beredning: Köttet tvättas med en duk doppad i hett vatten och skäres skifvor, hvilka bultas lätt. Skifvorna späckas därefter hvardera med trenne

fläckstrimlor, samt kryddas. De brynas därpå i smöret och det kokande vattnet jämte mjölken påspädes, och anrättningen får koka med slutet lock, tills köttet är mört. Köttet serveras på karott med såsen öfver.

Sillsalad (f. 6 pers.). 1 o. 1 half sill, 2 kpr. kokt eller stekt kött, 2 kpr. kokta rödbetor i tärningar, 2 o. 1 half kpr. kokt potatis i tärningar, 2 äpplen, 1 msk. ättika, hv. peppar socker efter smak, 2 ägg till garnering.

Beredning: Sillen vattenlägges dagen förut, rensas och befrias från skinn och ben, inklappas i enduk och skäres i små tärningar jämte köttet, rödbetorna, potatisen samt de råa, skalade äpplena. Alltsammans blandas väl, ättika, socker och peppar tillsätts. Salladen packas därpå hårdt i en vattensköljd form. uppställes och garneras med finhackade rödbetor eller hårdkokta ägg. Serveras med grädde eller skarpsås.

Piggsvinstarta se »Hjälpredan» för maj d. 4.

LÄKARERÅD

ENHVAR af Iduns läsarinna äger att å denna afdelning erhålla fria läkarråd. Förfrågningar insändas till redaktionen med påskrift: »Till Iduns läkare».

SALAMI. 1) Nej. 2) Baddningar med lika delar rosenvatten och blyvatten. 3) Nej. 4) Bör helst undvikas 2-3 dagar.

EN UNG MAMMA. 1) Ej så farligt. om det ej blir alltför stora kvantiteter. 2) ofarligt; möjligen beroende på lyftandet af barnen o. s. v.

26-ÅRIG KVINNA. Svaret på Edra frågor kan sammanfattas däri, att ni lider af höggradig neurasthenie (nervsvaghet). Bäst vore nog för eder att byta plats och omgivning. Följ i öfrigt föreskrifterna för Bertha L-s 2) i N:r 7.

EN 17-ÅRING. Hvad som skall göras, beror på orsaken och denna kan afgöras blott genom undersökning.

FRU KARIN N-N. På längden skadligt; jämför svaret till Landsflicka 11 i n:r 8.

MIRA. Hjälper blott tillfälligt som

FREJA-MAGASINET
C. E. LAGERSTRÖM
Specialaffär för Damartiklar
STOCKHOLM.
FÖRSÄLJNINGSLOKALER:
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18.
18 GÖTGATAN 18.
29 DROTTNINGGATAN 29.
KONTOR och LAGER:
18 HUMLEGÅRDSGATAN 18.

andra dylika. Jämför svaret till Plågad i n:r 3.

T-N 16 År. 1) Nej, naturligtvis icke. 2) Kan ej lämpligen i denna afdelning angivas. 3) Ja tämligen. 4) Se 2.

QUE FAIRE. Gif henne dagligen 3-4 punschglas Carlsbadervatten (enbart eller i mjölk) samt 2-3 teskedar s. k. mjölksocker (i mjölk, välling o. d.).

26 ÅR n:r 1). Torde föga gagna er; i alla händelser blott tillfälligt.

26 ÅR (n:r 2). Utan undersökning svårt att säga detta bestämdt. Sannolikt dock ej skadligt. Äfven om nog högluft vore bättre.

NO NAME. Se svar till Nicke i n:r 8. Icktyölväl.

SJUSOFVARE. Se svar till En 17-åring hv. öfvan. Vänd er först till öron-(näs-)läkare.

NY PRENUMERANT 20. 1) Se svar till Plågad i n:r 3. 2) och 3) Om orsaken är blodbrist, behöfves blott allmänstärkande behandling (jämför svaret till Bertha L-s 2) i n:r 7). Förefinnes däremot lokal orsak, behöfves också lokal behandling hos läkare. 4) Nej.

MARIA. 1) Bromnatrium 30 gram; Gentiana infusion 300 gram; en matsked en half timma efter måltiderna. 2) Man bör börja genast. 3) Salicylsyreplastermull (50 %).

UNG FRU. Intet annat att göra än att äta rikligt och isynnerhet mycket mjölk och ägg. Invärtes medel komma i fråga blott om blodbrist eller dylikt föreligger.

HERTA. Om blodbristbehandling hjälpte, så är det väl sannolikt att blodbrist är orsaken till detta obehag. Se därför svaret till Bertha L-s. 2) i n:r 7. Afrifningar äro bra. Kaffe bör förtäras mycket måttligt. Velocipedåkning kan ni använda, om ni ej åker för fort och ej för långt.

D:r -d.

Hvilken
Järnmedicin
bör jag använda för min
blodbrist och svaghet?

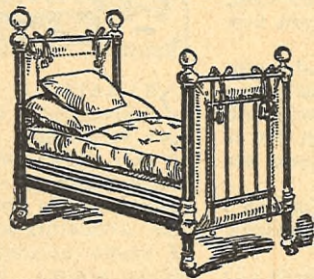
Hvarför?
Därför att de bästa utlåtanden kommit
det till del äfven af

SVENSKA LÄKARE
och därför att sicco-preparater äro hållbara äfven om sommaren därjämte närande, fullständigt lösliga och utan obehaglig smak samt därför att priset står i skäligt förhållande till mängden af Hämoglobin (den verkamma beständsdelen); ty vid köp af Sicco-kapslar erhålles 6 gånger och af Sicco 10 gånger mer Hämoglobin än vid köp af Capsuloids. Hårom Professor Carl Th. Mörner i sitt utlåtande om Sicco bland annat: — Dessa Sicco-preparater utgöra en förstklassig vara, väl ägnad för användning i praxis, och om Sicco-kapslar: Vid köp af dessa kapslar erhålles 10 gram Hämoglobin för 1 kr. 13 öre, man jämföre t. ex. de s. k. Capsuloids, för hvilka motsvarande siffra d. v. s. priset för 10 gr. Hämoglobin belöper sig till 6 kr. 10 öre! En ask Sicco-kapslar innehåller 100 st. och kostar 3 kronor — Sicco-kapslar erhålles å alla apotek i riket och böra ej förväxlas med Capsuloids.

KOSTA GLAS!

(Kungl. Hofleverantör.)
Försäljningsmagasiner:
19 Birgerjarlgatan 19,
10 Gustaf Adolfs torg 10.
Guldmedaljer:
Malmö 1896, Stockholm 1897, Paris 1900.

Gratis och franco
erhålles ny rikt illustrerad priskurant för
1901 från
C. J. JOHANSSONS
Musik-Instrumenthandel,
22 Österlånggatan 22.
STOCKHOLM.

John Yttermans
Sängklädersaffär.
Billiga priser.
11 Stora Nygatan, Stockh.
Elever mottagas fortfarande i
Örebro Väfskola.
NINA von ENGSTRÖM.

Banyuls Trilles.
Ett aptitgivande, magstärkande vin,
afsedt för konvalescenter och svaga
personer i allmänhet. Rekommenderat
af många hrr läkare.
Pris pr butelj kr. 3,50 hos
HÖGSTEDT & Co.
Stockholm, 32 Regeringsgatan.

Radhes
Hushållsanjovis
alltjämt öfverträffad, rekommenderas
åt kännare af verkligt god och fin anjovis.
En delikatess är äfven
Fyrtornets Kaviar.
Fyrtornets Konserver
af alla slag rekommenderas.

WIKLUNDS
VELOCIPEDER
1901
Fördubblad tillverkning! Nedsatta priser!
Velocipeddelar, alla slag, tillverkas på beställning.
Velocipedtillbehör i väl sorteradt lager.
Reparationer af alla slags velocipeder.

Aktieb. A. Wiklunds Velocipedfabrik,
Utställning & Minutförsäljning: 8 & 9 Norrbrö, Kontor &
Fabrik: 24 S:t Eriksgatan, Stockholm.

Husqvarna
Velocipeder
Guldmedalj vid Världsutställningen i Paris 1900,
tillfredsställa alla anspråk på en förstklassig velociped.
Försäljning genom Husqvarna Depoter och öfriga återförsäljare å alla
större platser i Skandinavien & Finland.

DESSERT-GELÉE, Smultron
DESSERT-GELÉE, Citron
DESSERT-GELÉE, Ananas
DESSERT-GELÉE, Vanilj.
Häraf tillredes, utan annan tillsats än varmt vatten, en klar, särdeles
delikat efterrätt, som dessutom har den stora förtjänsten att ej kosta mer
än ca 10 öre portion. Den har ock vunnit odeladt erkännande af alla
som pröfvat den.
Till salu hos specerihandlande i Stockholm och landsorten.
Aktiebolaget Tekniska Fabriken Röda Korset.

Chäslong- användbara som
säng eller chäslong
praktiska, Sängar 16 kr.
bekväma
Resärmadrasser ..... 12 kr.
Divaner ..... 40 „
Chäslonger ..... 18 „
Järnsängar, Sängkläder
och alla slags Möbler.
Största tillverkning och billigaste priser.
C. R. Danielssons verkstäder
LILJEHOLMEN.
Rikstel. 4439. Allm. tel. Liljeh. 49.
Illustrerad katalog mot enkelt porto.

Förtäppning
verkställes alla dagar med rent engelskt
tenn af
C. W. Dahlstedt & Svensson,
Norrländsgatan 25.
Rikstel. 2138. Allm tel. 5346.
CARL BROMAN & Co
Manufakturaffär och Damskrädderi
Lager af franska Siden- och Ylletyger.
34 Drottninggatan 34.
STOCKHOLM.

A.B. Stockh. Parasitocida,
Desinfektions- och Mattrengöringsanstalt,
101 Valhallavägen 101.
Rikstel. 3672. — Allm. Tel. 8799.
Renar fjäder och reder tagel medelst ny-
konstruerade maskiner.
Åtager sig rengöring, förvaring och konser-
vering af mattor, gardiner, pälsverk m. m.
Utrotande af alla slags parasiter från möbler,
bohav och kläder, äfvensom från bonings-
rum och fartyg m. m., allt till priser, som
för våra full garanti lämnade metoder äro
särdeles moderata.
Desinfektion efter smittosamma sjukdomar.
Anstaltens kontrollant: D:r Ernst Levin,
Docent i bakteriologi vid Karolinska Institutet.

Öfverraskning nu för tiden är det icke, att Visitkort, Stämplar, Siggill, Korta varor m. m., köpas fördelaktigast hos **John Fröberg, Finspong.**

FRÅGOR

ENHVAR af Iduns läsarinor äger att i denna afdelning framställa förfrågningar rörande husliga eller andra angelägenheter till besvarande af läsekretsen. Äro frågorna af den art, att de rätteligen höra hemma i annonsafdelningen, intagas de dock icke.

- N:r 279. Säg mig några trevliga, ej för dyra platser på västkusten med vacker natur, lämpliga för sommarvistelse.
- N:r 280. Vill någon rekommendera ett godt, bildadt musikaliskt hem — icke pensionat — i Berlin, där min unga dotter kunde för nästkommande vinter erhålla inackordering och påräkna moderlig tillsyn?
- N:r 281. Skulle gärna vilja veta adressen på ett billigt och trevligt sommarpensionat i närheten af Kristiania. Eller någon landtgård nära havet?
- N:r 282. Hvad medel skall man använda för att få förgylld brons, som mörknadt, blank. Jag har försökt med tvål och vatten samt svag sodalösning, men utan resultat.
- N:r 283. Kan någon gifva mig adress på någon firma eller förening, som köper korgvide?
- N:r 284. Hvad fordras för att blifva posttjänsteman? Hvad äro löneförmånerna?
- N:r 285. Skulle någon som genomgått d:r J. Arvedsons gymnastik-institut, vilja i bref lämna mig närmare svar på några frågor?

- Pelle.** N:r 286. Skulle någon sakkunnig person vilja gifva mig noggranna upplysningar om, hur jag bör behandla ett syrenträd, som jag köpt i en blomsterhandel, för att det äfven nästa vinter skall blomma? I fall det skall stå på kalljord i sommar, bör man då sätta ned det med eller utan kruka?
- Prenumerant.** N:r 287. En bekymrad maka beder någon benäget meddela de råd och upplysningar, som vid fortsatt behandling af ägghvitesjukdom (ädragen genom förkylning) af erfarenhet kunna meddelas. Patienten har efter en månads sängliggande, hvarvid sträng mjölkdiät iakttagits, åter fått börja sin verksamhet, men ägghvitan är långt ifrån borta. Tacksam äfven få veta en lämplig kurort för sommaren.
- Landsortsbo.** N:r 288. Vill någon vara så vänlig och gifva adress på något elementarläroverk för flickor i Helsingfors eller i någon annan större stad i Finland?
- Miss Ella.** N:r 289. Hvilka krukväxter (ej för dyrbara) trivas i rum dit sällan en solstråle hittar vägen?
- Tora.** N:r 290. Hvar köpes den tvål (Maypoletvål), som »Olga» rekommenderar i svaret n:r 15, Idun n:r 11 för 1901.
- T. A.** N:r 291. Vill någon gifva mig orden till »Herdens söndagssång» och »Långt i fjärran land i söder»?
- Magda.** N:r 292. Hvad användes för borttagande af mögelfläckar i bomullstyg, utan att färgen tager skada. Frågar Tacksam.
- Tacksam.** N:r 293. Kar och vill någon noggrant uppgifva tillförlitligt medel för borttagande af gamla kylknölar i fötterna?
- Tacksam.** N:r 294. Tvänne goda vänner ämnar sig till västkusten i sommar och skulle blifva mycket tacksamma, om någon ville råda dem hvarvt de böra styra kossan för att kunna lefva billigt och få det trevligt, men framför allt där goda bad serveras; s. k. hafsbad m. m. Båda äro klena och resa ut endast för hälsans skull, e' för att söka nöjen. Finnes någon badort, där man får uppehålla sig, utan att skriva in sig som badgäst?
- De två.** N:r 295. Huru länge skall en man bära full sorgdräkt efter sin aflidna hustru? Huru länge skola barn bära

Aktiebolaget Lindells Möbelfabrik,
f. d. Joh. Aug. Lindell & Söner.
— Kongl. Hofleverantör. —
Möbler i alla moderna stilsorter.
Möbler i renässans, rococo, Louis XVI och empire.
Skicklig möbelskulptör. Måttliga priser.
Vid inrättande af nytt hem eller ombildande af gammalt infordra alltid ritningar och kostnadsförslag från

Aktiebolaget Lindells Möbelfabrik,
NORRKÖPING.

- full sorgdräkt efter deras aflidna mor eller far?
- Inscius.** N:r 296. Huru skall man återgifva grått hår sin ursprungliga färg?
- Ung fru.** N:r 297. Hvilken specialist i hud-äkomor i Stockholm är lämpligast vända sig till för att söka bot för ett envist ansiktseksem?
- Astri.** N:r 298. Kan man själf bota lindrig stamning? Tacksam för någon upplysning därom vore
- M. A.** N:r 299. Skulle någon vilja ge mig orden till sången »Emmas stjärna»?
- Liten Anni.** N:r 300. Huru förhindra att en pudding eller kaksmet skär sig vid sammanvispningen? Beror det på i hvilken ordning ingredienserna tillsätts? Jag har märkt, att det ofta sker när man, såsom det många gånger står i beskrifningar, först rört smöret för sig och äggen och sockret för sig och sedan rör ihop alltsammans.
- Elsa.** N:r 301. Huru mycket betalas i tull för en färdigsydd cretonne-klädnad från Bon Marché i Paris till Sverige?
- Ida.** N:r 302. Huru få maränger att lossna från plåten och att, om man gräddar dem på papper, få detta att lossna?
- Elsa.** N:r 303. Huru behandlar man murklor, innan de användas? Skola de förvällas, och i så fall huru länge?
- Elsa.** N:r 304. Känner någon till en fransk bok vid namn »une épingle»? Hvad är

- namnet på bokens författare? Har den blifvit öfversatt till svenska?
- Intresserad.** N:r 305. Vill någon säga mig, hvad jag skall göra för att få min lilla 4-åriga dotter, som har benägenhet att gå framåtutad, och hvars ena skuldra framträder något mera än den andra, att föra sig rak och få god hållning?
- Isse.** N:r 306. Hvilket värde äger ett s. k. amerikanskt jubileumsfrimärke? Märket framställer Kolumbus, landstygande å amerikanska kusten, och i dess båda öre hörn stå årtalen 1492 och 1892. Tacksam.
- Mary.** N:r 307. Huru behandlas den i konservburkar inlagda tryffeln? Hackas och användes den sådan den är, eller bör den förvällas? Och vätskan, hvarti den förvaras, är den användbar?
- Elsa.** N:r 308. Huru lyda orden till »Napoleons marsch öfver Alperna»?
- Vivan.** N:r 309. Huru få bort fläckar af rödt bläck? Vid tvättning af en duk med mönster af kulört bomullssilke, grönt och skärt, har fläck bildats kring hvarje figur af mönstret — färgen har »slagit sig». Kan någon upplysa mig om hvad som är att göra för att få bort fläckarna. Bottnen är väfd af vitt bomullsgarn.
- Isse.** N:r 310. Hvilket värde hafva de öfverstämplade gula 24-öres irimärkena och de blå 12-öres, såväl med som utan öfverstämpling, samt de ännu äldre 12-öres med riksvapnet?
- Folke.** N:r 311. Huru få en vacker creme-färg på gardiner, som ei stärkas, endast manglas och strykas, och således ej kunna behandlas med s. k. cremestärkelse? Är det vid tvättning af sådana gardiner nödvändigt att helt och hållet taga ur den gula färgen, innan man på nytt färgar dem?
- Mary.** N:r 312. Hvilket penninglotteri anses vara pålitligast och fördelaktigast? Och till hvem skall man vända sig för att erhålla en lott? Priset?
- Elsa.** N:r 313. Hvilka äro ingredienserna till glacekringlor?
- Isse.** N:r 314. Hvilket är bästa medlet att från en större vind utrota mal-fjärilar, som nu med den första vårsolen hoptals börja flyga?
- Flerårig prenumerant.** N:r 315. Hvar kan man få ett skriftställ af nickell omförrickladt?
- Elsa.** N:r 316. Huru bereds stärkelse för stärkning af kjolar, förkläden etc., så

No 4711

Familje-Tvål

billig — varaktig.

Försäljes i 1/2-kilo-paket af kr. 1: 25, innehållande 5 stora eller 8 mindre tvålar i olika färger och lukter.

- att den blir lagom styf och lättstruken? Helst utan tillsats af risstärkelse.
- Mary.** N:r 317. Hvem är den författare, som under märket H i Ny illustrerad Tidning för 1877, 1878 m. fl. årgångar skrivit bland annat följande berättelser: »Ernst Stenbergs ungdomsminnen», »Lamm-ungen», »Efter tio års »Grefve Kurts äfventyr»? Vore mycket tacksam för upplysning angående hans födelseår och lefnadsförhållanden. Finnas hans berättelser samlade? Lefver han ännu?
- Henrik Höök.** N:r 318. Kan upplysning erhållas om, huruvida ett påstående att år 1874 i Sverige präglats endast 4 (fyra) st. 25-öres mynt är med med sanningen öfverensstämmande, och om i sådant fall ett sådant mynt kan anses äga högre värde än dess valör angiver?
- Ernesto.** N:r 319. Känner någon till en vals vid namn La réminiscence? Hvilken är kompositören, och kan man få köpa den i någon boklåda? Jag har läfängt frågat efter den i flere sådana.
- Maj.** N:r 320. Jag har fått bläck på en juteväfsmatta (imiterad Smyrnamatta). Kan någon säga mig, hur jag skall få bort bläckfläcken, utan att skada den röda färgen på mattan?
- Gunhild.** N:r 321. Kar någon säga mig, om man på hösten kan få komma in vid Handarbetsets vännen? Lämnas prospekt på begäran?
- Arbetsvän.** N:r 322. Användes numera svart siden till brudklädningar? Har fått vackert svart siden och ville gärna ha det till brudklädning. Hvad skall klädningen garneras med?

Tandläkare Osc. Bohrn,
72 Drottninggatan 72.
Artificiella tänder. Plombering etc. Smärtförtagande medel vid operationer. Hvardagar 10—8; Helgdagar 10—11. Allm. Tel. 4873.

Tandläkare HJALMAR JUNGNER, EMELIE JUNGNER.
Hamngatan 26.
Rådfrågnings-tid 1—2. Sönd. 11—12. Andra tider efter öfverenskommelse. Allm. 16156.

Tandläkare John V. Lindh-Hygrell,
17 Karlavägen 17. Allm. tel. 13057. Hörnet af Sturegatan och Karlavägen.

Tandläkare Sjögquist
6 Sturegatan 6, Stockholm.

Tandläk. Elias Widfond,
25 Egeringssgatan 25.
Träffas kl. 10—2 och 1/2—1/6 e. m. Plomb. och insättning af artificiella tänder.

Doktor J. Arvedsons Kurs
i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk gymn. (friskgymnastik) i hufvudsak lika med Gymnastiska Central-institutets kurs för kvinnliga elever. Kursen är 2-årig med början 1 okt. Upplysningar och prospekt genom doktor J. Arvedson, Stockholm.

Doktor O. Wides Kurs
i Massage, Sjuk- & Frisk-Gymnastik motsvarande Gymn. Centralinstitutets kurs för kvinnliga elever. Upplysningar och prospekt genom Doktor O. Wide, Stockholm.

Foulard-Siden-Robe kr. 12: 60
till högre priser — 14 meter! — porto- och tullfritt! Prover omgående; likaså af svart, hvitt och kulört »Henneberg-Siden» från 65 öre till kr. 16: 60 pr meter.

G. Henneberg, Siden-fabrikant (k. o. k. hofl.) Zürich

Hotell Björneborg,
beläget 4 km. öster om Åre station, vid Björnänge anhalt hålles öppet från 15 juni till 18 september. Utmärkt rekreationsort. Förstklassig restauration. Förfrågningar besvaras genom fröken EMMA SUNDVALL, adress Björnänge, Åre, Jämtland. (S. T. A. 8:948)

DALARÖ.
Omtyckt bad- och sommarvistelseort vid Saltsjön.
Varmbadhus för alla brukliga badformer, spec. gyttjemassage och tallbarrsbad, öppet från den 10 juni. Läkare: D:r J. Ehinger. Upplysningar om rum genom fröken I. Westenius Bokhandel, Dalarö. Rikstel. 11, hvardagar 11—1.

Högt och vackert läge i skogrik trakt i Småland. **Brunns- och Badanstalt.**
Öppen: 1 juni—25 aug.
Läkare: D:r O. Sundell, Hvetlanda.
Fullständig brunns- och badkur. Utmärkta gyttjemassagebad, Nauheimerbad, tillredda med flytande kolsyra. Goda bostäder. Billiga lefnadskostnader. Rum och respekt genom Brunnskontoret, Lannaskedebrunn. (G. 106892)

Öppet 24 maj till in i september. **Mösseberg**
Intendent: D:r Fr. Odenius, Stockholm.
1,100 fot öfver hafvet, d. ä. lika högt som Jämtländska kurorten Mörsil.

Rättvik.
Ombyte af vistelseort, frisk luft är Hälsa, Kraft o. Energie.
Kupongböcker, hvarti allt inberäknadt för att, efter behag, längre eller kortare tid vistas i Fru Skoghs (firma Wilhelmina Wahlgren) Hoteller i Rättvik, Storvik och Bollnäs, finnas att tillgå i Resebyrån, Operahuset härstädes.

Smögens Hafsbad (Bohuslän).
Säsong 10 juni—15 sept.
Alla vänliga badformer. Friskaste läge i yttersta hafsbandet. Hafsvattnet med betydlig salthalt. Fritiluft utan societetsväng. God och billig restauration. Vidsträckt utsikt. Nyanlagda vägar och park. Godt tillfälle till fiske och segling. Läkare: D:r ALFRED SÖDERBERG, adress Smögen. Prospekt på begäran. (S. T. A. 86826)

Färsk fisk när som helst
har man till hands genom att köpa **Gadus' Fiskkonserver, Färskt, pressadt Torsk kött och "Sillsardiner"** i blockburkar om ca 1 kg.
Dessa konserver motsvara näml. i smak och sammansättning färsk fisk. Med ett bekvämt och mångsidigt användningssätt förena de fördelen att hälla sig fullkomligt friska i så godt som obegränsad tid och under alla temperaturförhållanden.
Till förbrukning i hushållet anbefalla vi särskildt vår torskconserv. Denna utgöres af rent, osaltadt och okryddadt, skinn- och benfritt torsk kött och kan därför — i likhet med vanlig färsk fisk — tillagas till en mängfald finare eller enklare rätter, allt efter smak. Närmare anvisning medföljer hvarje burk. På begäran erhålles äfven från resp. försäljare eller genom direkt hänvändelse till oss gratis och franko en broschyr med utförligare redogörelse för konserverna.
Fabrikanten hafva senast belönats med guldmedalj vid världsutställningen i Paris 1900. De finnas att tillgå hos hrr speceri- och viktualiehandlande.

GADUS' FABRIKER, Göteborg.

Alkoholria Viner. Svensk tillverkning under kontroll af läkare och handelskemist. Ofantligt närande och välsmakande. Rekommenderas för friska och sjuka. Försök våra i smak och näringsvärde öfverträffade: **Sundhets-, Intubi & Maltkaffe.** Våra fabrikater försäljas i hvarje väl sorterad Speceri- & Viktualieaffär inom landet. Rikst. 6037. — Allm. t. 7212.
AKTIEBOLAGET FRUCTUS, Fridhemsgratan 13, Stockholm.

STOCKHOLMS INTECKNINGS-GARANTI-AKTIEBOLAGS BRAND- och DYRKFRIA FÖRVARINGSHVALF
(öppna alla söckendagar kl. 1/2 10—4)
innehållande ca 1,650 st skåpfack. Årlig hyra för fack, beroende af storleken, 20, 25, 35, 50 kronor. Testamenten, Gåfvobref och dylika handlingar emottagas till förvaring; äfvenledes emottagas värdepapper i öppet förvar. S. T. A. 82410)

MIN nästa (ettåriga) kurs för damer i massage och sjukgymnastik börjar 1 okt. N:r 29 Regeringsgatan. Närmare genom prospekt. Ständig adress: Saltsjöbaden.
D:r Emil Kleen.

Brages räntor fördelaktiga. Ingen förvaltningsafgift.
Isif BRAGES, Hufvudkontor 12 Kungsträdgårdsg. Stockholm.

**Örebro
Halföres Kex**
rekommenderas.

SVAR

ENHVAR af Iduns läsarinna uppmanas i följd att till inbördes nytta i mån af förmåga besvara insända frågor. Svaren insändas till redaktionen, och angives all tid tydligt nummer å den fråga de gälla. Åt de tre af våra läsarinna, som under årets lopp tillfyllstgårande besvarat det största antal frågor, komma vi som en uppmaning att vid dess slut utdela tre pris, hvardera bestående af 25 kronor. Förren skull bör en hvår, som insänder svar, alltid underteckna med samma signatur.

Nr 125. Hel kurs vid tekniska skolan omfattar 6 år. Åt dem, som vilja utbildas sig till teckningslärare, meddelas undervisning i en särskild afdelning. Till denna afdelning äro inträdesfordringarne: att hafva fyllt 18 år, vitsord om god fräjd och allmän skolbildning, ävenså någorlunda utpräglad skicklighet i s. k. frihandsteckning och linearritning. I bästa fall får beräknas en kurs på två år. Skriftlig ansökan skall inlämnas före augusti månads utgång, och skall inställelse i skolan ske den 1 sept. på morgonen. Årsafgiften är inom nämnda afdelning 20 kr., som erläggas terminsvis. Om ni har för afsikt att vinna inträde och önskar fullt tillfredsställande upplysningar, så skrif till Tekniska skolans rektor V. Adler, då ni erhåller sådana och prospekt. Inackordering är numera rätt dyr i Stlm. Vänd er i denna angelägenhet till Tekla Tjäders inackorderingsbyrå eller och annonsera.

Olga.
— Tekniska skolan i Stockholm är delad i följande hufvudafdelningar: tekniska afton- och söndagsskolan, tek-

niska skolan för kvinnliga lärlingar (motsvarar aftonsskolan, som endast är afsedd för manliga elever) högre konstindustriella skolan samt byggnads- och maskinrykesskolan. Antingen ni nu ämnar gå byggnads- eller maskinvägen, tänker utöfva något konstindustriellt yrke, blifva tecknings- eller modelleringslärare o. d., måste ni genomgå en viss kurs i afton- och söndagsskolan. Hvilka ämnen ni behöfver genomgå, huru mycket af dessa för det eller det yrket, ävensom huru lång tid det åtgår, får ni veta af ett vid inskrifningen erhållet arbetsprogram och af lärarne. Inskrifningar för aftonsskolan anordnas under senare hälften af september. Och då är det bäst att välja en af de första inskrifningsdagarne, ty tillströmningen är stor. För dem, som hindrats från att anmäla sig i september, anordnas äfven inskrifningar ända till utgången af mars, så vida det finnes plats, men vanligtvis plägar det vara fullt redan vid utgången af okt. Afgiften för hela läroåret, som varar 1 okt.—30 april, utgör endast 4 kr. för den, som inträdt i tekniskt yrke, eljes 50 kronor.

Undervisningen pågår hvardagskvällarne 5—9, söndagsmorgnarne och äfven något om dagarne.

Beträffande huru lång tid det tager att genomgå aftonsskolan, kan jag ej lämna någr bestämda uppgifter, då ni icke nämner, hvad ni ämnar ägna er åt. Aftonsskolans kurser äro dock afsedda att genomgå på 2 a 3 år (kan äfven gå mycket fortare).

Tekniska skolan i Stockholm är ett af de bästa läroverk i världen.

I Gréns pappershandel (midt emot skolan) kan man erhålla alla nödiga materialier till moderata priser.

Inackordering är ei heller svårt att få till billigt pris. De som hafva rum att uthyra eller vilja rekommendera spisningsställen plägar anslå härom i skolans förtugor.

Önskar ni mera detaljerade uppgifter, skall jag med nöje besvara edra spörsmål, så vida Idun vill uppläta sina spalter härtill.

E. G. N.
Nr 126. Använd tilltalsordet »eders högvördighet».

Welleda.
Nr 127. Skriftställarinnan Marie Orelli är af blandadt italienskt och skotskt (Highland) blod, adopterades af Charles Mackay, uppfostrades i England, sändes för att afsluta sina studier till Frankrike, där hon erhöil en utmärkt musikalisk utbildning. Vid fjorton års ålder började hon att skriva en större opera. Hennes första litterära försök voro tre »sonnets»: »Romecs Julia», »Rosalind» och »Desdemona», hvilka publicerades af Clemont Scott, dåvarande

**Albin Lenhardtssons
Stomatol.**
Den bästa för
tändernas, munnsens o. hudens vård.
**H. Maj: Konungens
Hofleverantör.**

redaktör för »The Theatre». Hennes första bok »A Romance of two worlds» utkom år 1886. Denna rönte stor framgång, och alltsedan dess har hon helt och hållet ägnat sig åt litteraturen. Hon har skrivit: A Romance of two worlds 1886, Vendetta 1885, Thelma 1887, Ardath 1889, Soul of Lilith 1892, Barabbas 1893, The Sorrows of Satan 1895, Mighty Atom 1896, The murder of Delicia 1896, Ziska The problem of a wicked soul 1897, Jane 1897, Boy. The master Christian 1900.

A. W.
Nr 128. Frimärken köpas, äfven i stora partier, af A. Sundberg i Stockholm (adress: 20 Riddaregatan). Märkena användas ofta till väggbeklädnad.

Welleda.
— Frimärken uppköpas af H. Lichtenstein, Lilla Vattugatan 24, Stockholm och Otto Olson, Persgatan 41, Helsingborg.

Tordis U—a.
— Insänd adress och porto till Iduns redaktion.

Nr 129. Benzotivål är mycket lämplig i detta fall.

Welleda.
— Aseptin-glycerin- eller arvikativål. Många rekommendera också lanolin-cremetvål.

Tordis U—a.
— »Svalans» tjärtvål och Kendalls lanolincremetvål rekommenderas.

Olga.
Nr 130. Ja, helt visst nu då det väfves öfverallt i hemmen i städerna. Genomgå en kurs antingen i Lenningska väfsskolan i Norrköping, eller och Handarbetets vänners kurs i Stlm. För att komma i åtnjutande af undervisningen i väfnad hos Handarbetets vänners fördras att äga någon vana vid enklare

väfnad och att kunna sätta upp en dylik väf. Afgiften är 25 kr. pr. månad, och erhålles efter genomgången kurs betyg. Tvänne kurser årligen, den ena 15 januari—15 juni, den andra 1 sept.—15 december.

Olga.
— Yrket i fråga är numera föga lönande.

Welleda.
Nr 131. Mari Mih (Gustaf Lindqvist) är son till framlidne godsägaren löjtnant Svante Lindqvist och hans likaledes framlidna maka född Annelid.

H. S.
Nr 132. Upplysningar erhållas, om ni tillskrifver Tordis Uggla, Landskrona.

Tordis U—a.
— Det är en och samma person. Hans adress är nu Mariefred.

Nr 133. Ingrid den med tvålsprit. Fettglänsande, röd hud på näsan behandlas dagligen med en fin svamp och ljumt boraxvatten.

Tordis U—a.
Nr 135. Låt en målare måla om den. Mattan blir som ny, och det blir ganska billigt.

Olga.
Nr 136. Möjligen kan det vara lönande vid någon af de större badorterna, såsom Marstrand eller Warberg.

Welleda.
— Ja, ni kunde ju alltid försöka, men hör er då för i tid om plats för er verksamhet. Bäst att skriva till kamrern vid några mera besökta badorter.

Olga.
Nr 137. Det finnes i stadens utkanter mängen gumma, som åtager sig dylikt arbete.

Welleda.
— Hos hvilken strumpstickerska som helst.

Olga.
— I hvilken garn- och trikkäffär som helst.

Oraklen i Ö.
Nr 138. Bstryk skridskorna med fotogen och skura dem några timmar därefter med trippel eller pärmsand. Om skridskorna efter begagnandet aftorkas noga och sedan få hänga i varmt rum, rosta de icke. För yttermera säkerhets skull kunna de bstrykas med litet vaselin eller annat fett.

Olga.
— Gnid dem med fint sandpapper.

Ate.
— Om man torkar dem hvarje gång de användts, rosta de icke; det är också bra att smörja dem med vaselin hvarje gång man använt dem. Polera skridskorna och ingnid dem därefter med mat- eller ricinolja.

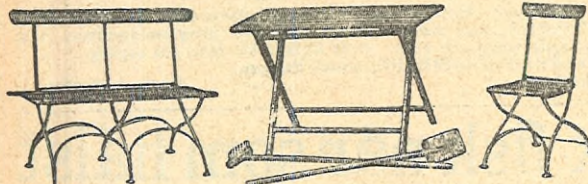
Tordis U—a.

**Specialité:
*** Glas- och
Porslinsserveriser.**
Profver & prisuppgifter på begäran.
**Aktiebolaget
Brising & Fagerström,**
f. d. G. Johanson, Kosta Glasmagasin.
24 Regeringsgatan 24
STOCKHOLM.

Nr 139. Nej, de emottagas till försäljning, men böra vara väl virkade för att vinna afgång.
Olga.
— Man får endast inlämna dem till försäljning.
Tordis U—a.

TIDSFÖRDRIF
CHARAD.
Jag växer stilla i djupa skogen,
»Där jorden aldrig har rörts af plogen»;
Som fallen jätte jag föres bort
Och blir mitt första så innan kort.
Mitt andra ligger bland böljor klara,
I lättrodd julle du dit kan fara,
Där grönskar björk, där hörs lärkans drill —
Ett e du måste dock foga till.
Emellan Mälar- och Saltsjövägar
Mitt hela ligger i fager trakt —
Med många brännande, stora frågor —
Och Birger Jarl har dithän det bragt.
PETRONELLA.

LOGOGRYF.
Under dunkla pelargångar.
Genom slottets frölska salar,
Där i konstrikt färgad ruta
Knappt en s'ra'e sol man fångar,

Vedevågs Hopfällbara Barnmöbel

best. af soffa, 2 stolar och bord jämte kratta och spade, packade i häck [kr. 12:—]
Till landsorten mot efterkräf.
Joseph Leja, Stockholm.

Prenumerera på 'Kamraten'!

**Kungl. Hofboktryckeriet
Iduns Tryckeri Aktiebolag**
BOKTRYCKERI, LITHOGRAFISK och
KEMIGRAFISK ANSTALT
Utför allt slags tryck för såväl affärsmän som privatpersoner.
Ferm expedition. Förstklassigt arbete. Moderata priser.

Prenumerera genast å
Iduns Modetidning!

NYHETER
i rikt urval inkommet.
Bomullstyger,
Perkaler & Satiner,
Muslinier m. m.
Trikkävaror för damer & herrar
i kvalitét Jæger-, Lahmann- & Ramie.
«Bluslif»
KARL H. NYMAN
Väfnads- & Hvitvaruaffärer
43 Drottninggat. & Hamngat. 17.

EN MEDELÅLDERS DAM, som ämnar sig till vestkusten i juli, frågar om något fruntimmer med samma mål skulle vilja göra sällskap, dela bostad m. m. med henne. Svar till »Lysekil», Iduns exp.
Fru Torpadie-Lindblom ger sånglektioner under sommaren i Varberg, dit hon anländer från Paris i midten af juni. Korrespondens intill den 15 juni under adress 7 rue Fourcroy, Paris 17:e. Därefter endast Varberg.

Lektyr.
Ett antal äldre årgångar realiseras till betydligt nedsatta priser och erbjudas för dem, som förut ej äga desamma, en billig, omväxlande och lärorik lektyr. Mot insändande af nedannämnda belopp till Expeditionen af Idun, Stockholm, erhålles inom Sverige portofritt:

Idun 1893 (nr 1 felas)	2: 25
Idun 1894 (komplett)	2: 25
Idun 1895 (julnumret oberäknadt)	2: 50
Idun 1896 (d o)	2: 50
Idun 1897 (d o)	3: —
Idun 1898 (med juln)	3: —
Idun 1899 (nr 92 och julnumret slut)	3: —
Idun 1900 (utan julnummer)	3: 50
Iduns julnummer 1894	0: 20
Iduns julnummer 1898	0: 50
Barngarderoben 1899 (12 nr)	0: 75
Barngarderoben 1900 (10 nr)	1: —
Kamraten 1894 (nr 19 felas)	1: 25
Kamraten 1895 (nr 7 felas)	1: 50
Kamraten 1897 (nr 18 felas)	1: 50
Kamraten 1898	2: —
Kamraten 1899	2: —
Kamraten 1900 (nr 3 felas)	2: —

Malmö Best Patent
säljes af de Nesta Mjölk- och Specialhandlande.

Bästa Kaffe
köpes hos
Ahlberg & Johansson
11 Biblioteksgatan 11
vid Stureplan.
Extra Moccablandning pr kg. 2 kr.
Nyängrostadt hvarje dag.
Profva! Profva! Profva!
Alla blifva nöjda
Nätt och lönande affärsverksamhet med
200 kronor
uppsättes
Vatten- & Lemonadfabrik
Fackkunskap obehöflig. Obetydligt utlymme. Skrif till
F. Th. Frostenson, Malmö.

Åstundas hyra.
En bekväm och ljus våning om 4 å 5 rum, jungfrukammare och kök önskas hyra från den 1 oktober.
Svar till »Förlofvade», Tidningen Iduns byrå.

Praktiska gångmattor.
Vid Krontorps gård, adr. Värmlands Björneborg, försäljas till 65 öre pr meter vackra hållbara gångmattor, förfärdigade af starkaste cellulosa-fiber. Sändas mot efterkräf. Försök några meter på prof. (455)
Konfirmander!
I ung prästfamilj nära stad i mellersta Sverige mottagas från och med den 26 juni några gossar till enskild konfirmandsbereelse under fem veckor. Svar till »Konfirmander» under adress S. Gumæli Annonsbyrå, Stockholm. (G. 2891)

Sommaren i Paris.
En hemtrefligt möblerad våning i närheten af Triumfbågen, finaste framlingskvarteret, bestående af 4 rum, däribland salong och matsal, finnes att hyra från första juni på längre eller kortare tid. Tre fullständiga bäddar, linne, porslin, glas, kökskärl, gaskök m. m. Ytterst billigt pris. Stor uträkning för tillfälliga resande. För korrespondens anvisning å Iduns exp.
TREFLIG SOMMARBOSTAD finnes att hyra å badorten Arvidsvik. En eller två lägenheter från 4 t. o. m. 8 väl möblerade rum och kök. Trefligt läge med trädgård. Hyran billig. Vidare genom fru Alfred Berntson, Arvidsvik, Marstrand.

Henriette Klems
Ljusbads-Institut.
Birger-Jarls-gatan 18.
Allm. Telefon 15254, Stockholm.
Öppet äfven under sommarmånaderna.
OBS. Naturliga solbad. (G. 3057)

Bomulls- * * * Klädningar,

handväfda, i affassade bitar å 8 mtr. äkta färger, vackra, nya mönster, som kostat 4:50, bortslumpas af en händelse till 2:75 pr st.

Ett parti extra 1:a handväfda Hellingehanddukar,

som kostat 5:50 pr puss., bortslumpas till 3:60 pr puss.

ZEDERFELDT & HANSEN,
6 Observatorieg., Stockholm.

Vandra tyst prinsessor sköna,
Hvila vid kaskadens källa
I den svala marmorgården
Bland orange och palmer gröna.

Hör i sommarnatten klinga
Sällsamt veka lutans toner,
Och i glödande romanser
Riddaren vill hälsning bringa.
Se, hon lyssnar! Månskensdager
Öfver fönstret upp i tornet
Re'n förråd för sångarn's öga,
Att hon syn's där ljus och fager.

Sagoslottet, säg hur nämns det
Denna stolta, sköna byggnad
Med dess många trolska sägner,
Af en skald så skönt besjunget?
Hufvudordet är nu detta,
Namnet vill jag sönderdela,
Och dess åtta små partiklar
Att er gissning underlättas.

Hvem jagar på eldiga springarn framåt ge-
nom öknens sand?
Hvar finns det två gudar, märkvärdiga nog,
i främmande land?
Hvar går väl vår ungdom att riktigt sig roa?
Och hvad är fördärligt för pålsverk och
boa?
Hvad kallas den tidiga morgonstund?
Och hvad kan förstöra vår sötaste blund?

Hvad gör man i lägret, när hastigt man
finner,
Att fienden kom och kanonsalfvan brinner?
Generalen hvad känner väl han därvid,
När fienden kom i så olämplig tid?
I Stockholms närhet vi ha se'n en gård,
Som har några dussintals djur i sin värd,
Där från alla fel man sin vara separerar
Och på bästa vis allting bra preparerar?
Så ha vi ett djur med finaste ull,
Som ger oss trikåvaror famnen full.
Och så tvänne löfträd, vackra och höga.
En likhet med ormen, som gagnar oss föga.
En krigare, fordom, så grym och svår —
Spanioren, ni läst om i ungdomens vår.
Att vara är olyckligt, tungt att bära,
Man ville dem gärna hälsan förära.
Så finns det en vällukt från Indiens land.
Och se'n litet kaffereps göra för hand.
Ett ytmätt äfven vi kunna prestera,
Men se'n kan jag ej hitta på något mera.

Carl F. Källström
• • • Juvelerare • • •
4 Östra Hamngatan 4
• • • • • MALMÖ • • • • •
Specialité: Konstnärlig Ciselering

KONSONANTFÖRÄNDRINGSGÅTA.
Med B jag fanns på Jeppas sjal,
När hon sig prydt, finurligt,

ARITMOGRYF.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	14	17	16	17	13	16	12	16	17	13	13	15	3	5
9	2	18	9	4	1	9	21	4	18	9	1	7	4	19
8	8	3	12	13	4	12	22	6	5	5	4	11	6	1
12	15	3	3	11	5	12	13	4	15	6	10	4	4	7
13	16	4	13	4	18	9	11	3	20	9	10	14	12	10
11	2	8	11	8	5	5	4	2	1	8	13	2	10	18
9	12	14	9	20	15	6	8	8	4	5	11	8	9	5
6	3	19	6	13	4	13	7	9	8	4	9	15	6	15

- 1) Stad i Sverige,
  - 2) d:o
  - 3) d:o
  - 4) d:o
  - 5) d:o
  - 6) d:o
  - 7) län i Sverige,
  - 8) ö Sverige,
  - 9) stad i Sverige,
  - 10) socken i Sverige,
  - 11) sägverk i Sverige,
  - 12) egendom i Sverige,
  - 13) stad i Sverige,
  - 14) landskap i Sverige,
  - 15) stad i Sverige.
- Bokstäfverna, som infalla i de med stora siffror betecknade rutorna, bilda en svensk titel.

Att gå till byn uppå en bal —
Det var ju så naturligt,
Ty Olle fanns där; rik han var,
Han mig med G fått ärfva
Med fält och lador, efter far,
Och skull' än mer förvärfva.
I bygden alla tårnor små,
Så ömt på honom tänkte,
Men ack, han var ju mig med H,
Ej en han ynnest skänkte.
Men Jeppa tänkte i sitt sinn
Hon skulle honom fånga,
Bli rik och få en muff af skinn
Från mig med M samt många
Klenoder, kossor, svin och får.
Jo pytt! Hon ännu ogift går.

URPLOCKNINGSGÅTA.

Ur följande tio ord tages en bokstaf ur hvardera, och äro dessa rätt funna, gifva de namnet på en af Europas större städer.
Korp, fred, hat, bref, ruin, salt, karbin, turk, varg, tagg.

TABULA MAGICA.

1	1	2	3	3
3	3	4	4	4
4	5	5	5	6
6	6	7	7	8
8	8	9	9	9

Siffrorna i ofvanstående figur omflyttas så, att vare sig man läser de särskilda rutraderna lodrätt, vågrätt eller snedt öfver, de alltid gifva talet 26.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 21.
CHARADEN: Telegraf.
GÅTAN: Oskar.

Mellins Food

borde finnas i hvarje hem.

HOPSKJUTNINGSSARITMOGRYFEN:
Gotland: 1) Gefle, 2) Ebro, 3) Trosa, 4) Åmål, 5) Aisne, 6) Bern, 7) Donau.
FYRKANTEN: Anna, Noak, Nana, Akab.
ORDGÅTAN: Selma Lagerlöf — Axel Lundegård: 1) slöja, 2) Esse, 3) Lasse, 4) mispel, 5) Abel, 6) landfru, 7) Anton, 8) guld, 9) embete, 10) ring, 11) Luleå, 12) öster, 13) fadd.
ARITMOGRYFEN: Pressens vecka: 1) p, 2) tre, 3) spela, 4) Lessing, 5) Fallström, 6) Svante Hedin, 7) Dagens nyheter, 8) Frans Schele, 9) Uddevalla, 10) Sorrento, 11) Oscar, 12) öka, 13) a.
OMKASTNINGSGÅTAN: Falkenberg: febertermometer, aftonrodnad, lindansare, karamell, enväningshus, nötknäppare, brandspruta, elcharpa, rosenbuske, gutta-perka.

BREFLÅDA

REDAKTIONENS BREFLÅDA.
Märta. Vi mottaga med nöje de bidrag ni möjligen har lust att lämna.
M. Ytterst tacksamma för utlofvade fortsättningen!
EXPEDITIONENS BREFLÅDA:
»Recreation». Annonserna kostar 2,16 pr gång.
»40 år». Skara. Annonserna kostar kr. 1,80 pr gång.
»S N». 3 kr. pr gång.
»Theresen». 2,34 pr gång.

Jämtland,
Pensionat Hedman, Hålland
1 juni-1 oktober.
Vackert beläget, fem minuters väg från Hållands post- och anhaltstation. Ligger 1,550 fot öfver hafvet. Priset för helinackordering, rum och mat, är 2 kr. 75 öre pr dag. Lungsiktiga mottagas ej. Läkareintyg fördras. Rikstelefon finnes. Vidare upplysningar lämnar Anna Hedman, Hålland

LEDIGA PLATSER.

GODT om platser för lärarinnor, världin-
nor, hushållsbiträd n samt barnfröknar
å Nya Inackorderingsbyrån, Brunkebergsgatan 3 B. Etabl. 1887.

LÄRARINNA.

En anspråkslös flicka, van vid undervisning, erhåller plats som lärarinna för 2 flickor om 9 & 11 år. Svar till »Kinnekulle», Gössäter.

FÖR ATT TALA TYSKA med en ung flicka, kan en bildad, ung tyska erhålla förmånlig plats för sommaren i åktad familj boende i närheten af Stockholm. Svar med fordringar och refer. till »15 år», Iduns exp.

EN FRISK, hurtig, villig, ordentlig och barnkär flicka erhåller plats på landet att sköta 2-ne gossar om 2 1/2 år och 4 månader. Svar med åtföljande referenser, presentationer och häst fotografi torde sändas under adress Disponent Erik Luttröpp, Lerum.

Vid Umeå elementarläroverk för flickor

är en lärarinnebefattning ledig att med nästa läsår tillträdas. Kompetensvillkor: Högre lärarinneseminarium eller motsvarande utbildning. Ansökningar med angifvande af hufvudämnen sändas till Helena Hallström, Ström, Saltskog.
PLATSSÖKANDE.
I MATLAGNING, bakning, sömnad, handarbeten m. m., kunnig bildad flicka, önskar plats. Punktlig, intresserad. Svar till »Flit», Iduns exp. f. v. b.

TILL nästa lärokurs, som tages sin början vid Klotens skogsskola i Örebro län den 15 juli 1901 önskas ett bättre, hälst medelålders fruntimmer såsom föreståndarinnna i hushållet för de tio studenterna som här erhålla förberedande undervisning till Kongl. Skogsinstitutet. Den sökande måste vara fullt erfaren och kompetent att leda och handhafva ett dylikt hushåll med inköp, bakning, inläggning m. m. och skall själfv enskaffa en köksa och en husa till samma tid som ofvan säges. Vid »kolan biträder en vaktmästare vid uppässningen m. m. Platsen bör kunna tillträdas någon tid före den nya kurens början. Utmärkta intyg och referenser erfordras. Närmare upplysningar angående lön m. m. erhålles hos Skogsskolans föreståndare, Jägmästare James Pauli, adress Kloten. (G. 107821)

EN YNGRE FLICKA, hälst lärarinna, som äfven kan hjälpa till med hvarje-
banda, erhåller genast varaktigt plats att läsa med en nybörjare, hos fru Bertha Ekequist, Eriksund, Sigtuna.

PLATS att gå frun tillhanda med att sköta barn, och deltaga i inombus förefallande göromål, finnes genast om svar jämte uppgift å lönespråk ingår märkt »O. L.» Färö, Gotland.

LÄRARINNA sökes för sommaren att undervisa en 14 års flicka för inträde till 7:e klass. Minst 2 timmars daglig undervisning torde fördras. Fritt vivre och resa. Svar till »F-h», Malmköping. (870)

ETT ANSPRÅKSLÖST, medelålders fruntimmer, vant att sköta barn, får plats nu genast. Den sökande bör vara barnkär frisk och stark samt vara fullt pålitlig. Svar till Sörmlandspostens kontor, Eskilstuna, under märket »A. B.»

Vid Zanderska helpensionen för flickor

är lärarinnebefattning ledig att med nästa läsår tillträdas. Kompetensvillkor: Högre lärarinneseminarium eller motsvarande utbildning. Ansökningar med angifvande af hufvudämnen sändas till Helena Hallström, Ström, Saltskog.

PLATSSÖKANDE.

I MATLAGNING, bakning, sömnad, handarbeten m. m., kunnig bildad flicka, önskar plats. Punktlig, intresserad. Svar till »Flit», Iduns exp. f. v. b.

Sjukling,

som ämnar sig till Jämtland, kan erhålla sällskap och hjälp af bildad, 25-årig flicka, som äger vana vid sjukvård och resor. Svar till »S. M. B.», Norrköping p. r.

EN UNG FLICKA, med god elementar-
bildning, kunnig i enklare matlagning och husliga sysslor, sömnad och handarbeten, önskar mot fritt vivre plats i bildad familj på landet att gå frun tillhanda. Utmärkta referenser. Svar till »18 år», Nordiska Annonbyrån, Göteborg.

22 ÅRS tjänstemannadotter, huslig, arbetsam, skicklig i matlagning och bakning, söker anställning. Små lönepretentioner. Resan bekostas af sökanden. Svar sändes till »Norrländska», Nord. Annonb., Göteborg.

23-ÅRIG norrländska söker anställning på bruks-, kronofogde- eller fabrikskontor. Sökanden har drifven handstil, skriver fort. Bästa referenser och betyg, små lönepr. Resan bekostas af sökanden. Svar sändes till »Norrländska», Nord. Annonbyrån, Göteborg.

LÄRARINNA i huslig ekonomi önskar under sommarferierna juni t. o. m. sept. plats i bildad familj, som världinna eller hjälp att husmoder. Svar till »Sommarplats 1901», p. r. Mora.

EN BILDAD FLICKA, af god familj, önskar plats i familj, att undervisa mindre barn. Svar till »Yt», Fritsla.

EN UNG, bildad flicka, önskar plats som sällskap och lektris i fin familj i utlandet (häst England). Utmärkta referenser kunna erhållas. Svar med uppgift å lön till »Leo 1901», Iduns exp. f. v. b.

PÅLITLIG HJÄLP och sällskap erbjudes fru eller fröken, som besöker badort häst Marstrand. Svar till »Prästdotter», Örebro p. r. (844)

VÄRDINNEPLATS önskas till hösten af medelålders, bättre flicka, fullt kompetent att förestå och ordna ett hem. Utmärkta betyg och rek. finnes. Svar till »Maja», Iduns exp.

UNDERVISNINGSVAN lärarinna önskar plats. Skicklig i alla svenska ämnen språk, musik, handarb. m. m. Svar »Goda framsteg», Iduns exp. f. v. b.

BILDAD flicka önskar plats, väl kunnig i mat, bak, syltning, sömnad. Enkel, glad, arbetsam och pligtrogen. Svar »Ordningsfull» under adr. S. Gumælii Annonbyrå, Sthlm.

EN UNG från konservatoriet utex. lärarinna, önskar till sommaren plats i familj på landet, att undervisa i sång och musik. Svar till »Fritt vivre», Iduns exp.

UPSALASTUDENT,
latinare, söker informator-plats för sommaren. Svar till »Undervisningsvan», Norrköping p. r.

EN 21-ÅRIG flicka af god familj önskar plats i bättre hem att gå frun tillhanda. Kunnig i husliga göromål, äfven handarbete. Svar märkt »Små anspråk» emotes tacksamt inom 4 dagar, Karlshamn p. r.

UNG LÄRARINNA, n:tsisk, van att undervisa, söker plats i familj att undervisa mindre barn i vanliga skolämnen, musik, franska språket och handarbete. Svar till »Ung lärarinna», Pappershandeln Stureg. 40, Sthlm.

UNG, bildad flicka, önskar medfölja familj eller ensam dam till utlandet, häst England, som sällskap och hjälp. Svar märkt »Resa 1901» till Pappershandeln Sturegatan 40, f. v. b., Sthlm

MOT FRITT VIVRE önskar en bättre flicka plats under sommaren, på landet eller vid större bruk, för att vara husmoder till nytta och hjälp. Något kunnig i matl., sömn. och handarb. Pretent. ett vänl. bemötande och anses som familjemedlem. Svar till »Norrländska», Iduns exp. f. v. b.

INACKORDERING.

För en 17 års yngling sökes till septem-
ber en verkligt god familj på landet i frisk och hög skogstrakt där tillfälle gifves till privat undervisning samt dessemellan deltaga i praktiskt arbete. Svar med pris och andra uppgifter sändas till »K. L.» Iduns exp. innan 14.de juni.

SOMMARPENSIONAT.

Å naturskönt ställe i skogrik trakt, nära järnvägsstation, mottagas yngre och äldre fruntimmer till inackordering i trellig sommarvistelse. För dem, som så önska, meddelas undervisning i kvinnliga slöjder, handarbeten, väfnad och sömnad. Skolan ledes af van förestånderska. Pris i ett för all 45 kr. i månaden. Närmare upplysninge om korrespondens med fröken Augusta Danielsson, Holmen, Marianelund.

För sommaren.

I mindre familj, som under sommaren vistas å naturskön badort, mottagas några unga flickor. Pris 85 kr. pr mån. Fransk och engelsk konversation. Tillfälle till sport och hafsbad. Svar till »Badort», Sv. Telegrambyråns Annonssafdelning, Stockholm.

SOMMARINACKORDERING från 1:sta juni kan erhållas v d Skurusund. Härligt läge vid sjö, goda kommunik. Godt bord. Tillfälle för unga flickor att erhålla lektioner i konsst/öjd samt, om så önskas, deltaga i hushållet. Svar till Fru Emy Aman, Nybrogatan 15 A, Stockholm.

MÈME DE REY, propriétaire 10 rue Camille Desmoulines Levallois Prés Paris. Désire pensionnaires, vie de famille, bons soins, excellente nourriture Lecons gratuites.

18 ÅRS bättre, duglig flicka, önskar lära hushåll i ansedt hem. Villig att betala något. Svar genast till Emmy Carlström, S. Stogatan 9 Helsingborg.

UNG FLICKA önskar komma i godt och ordningsfullt hem i stad eller på landet för att delt. uti och lära sig litet af hvarje, mot fritt vivre eller billig inack pr år. Svar till »Ånkefrun», Tidningsk. Östra Larmg. 1, Göteborg.

LÄRARINNA, som vistets flera år i utl., önskar under sommaren inackordering eller mot språklektioner fritt vivre på landet eller vid badort. Svar till »E-e», Lund p. r.

I JÄMTLAND

å naturskön trakt straxt invid Storsjön, men 43 mtr öfver densamma (eller 339 mtr öfver hafvet) kunna familjer och enskilda, som önska lefva ett enkelt landlif, erhålla inackordering om reflekte ande med första meddelas sig med fru Anna Backman, Köfra.

P. S. Trelliga rum, goda sångar, tillfälle till roddturer och fjällvandringar. (863)

ANGENÄM inackordering erhålles under längre eller kortare tid i prästgård ytterst naturskönt och sundt belägen vid större insjö i mellersta Södermanland. Omväxlande barr- och löfskog. 1 mil till station. Dagl. post. Rikstel. Moderataste pris. Vidare korrespondens med »Angenäm sommar», adress Dunker.
PÅ MINDRE EGENDOM 3/4 timmas järnvägsresa från Stockholm kan ett bättre fruntimmer, som är villigt biträda i hushållet, erhålla billig inackordering. Svar till »H. C.», p. r. Täby.

Pellerin's Margarin
är bäst!

Sparkasseräkning
5 proc. ränta.
Nordiska Kreditbanken
8 Drottninggatan 8
Mynttorget 4 Drottninggatan 102

Barnängens
Corilit,
hvit, brun och svart,
i tuber och burkar.
Bästa putscream
för skodon!

Generande hårväxt
borttages för beständigt. (Elektrolyse). Pate
Epilatoire till egen behandling. Ansiktspleje.
Fru FR. WENDRICH'S
Filiaklinik,
Norra Wallgatan 102, Malmö.

MARKISER
PERSIENNER
TÄLT, FLAGGOR
PRESENNINGAR
SEGELDUK
HÄSTTÄCKEN
MATTOR

P. ERICSSON & CO
Hufvudkontor: GÖTEBORG
Filiakontor: STOCKHOLM

Bluslif,
smakfullt urval, till billigaste priser
hos
K. Forsberg & C:o.
Operahuset.

Capsuloids
är den bästa järnmedicin.
Hvarför?
Emedan Capsuloids innehålla endast
naturligt järn, omsorgsfullt ut-
draget ur friskt oxblod.
Emedan de vanliga järnpreparaten, så-
väl piller som mixtur innehålla
en mängd stark syra, och därför är
så förstörande för magen och tänderna.
Emedan Capsuloids aldrig innehålla sy-
ra, och därför är lämpliga för
äfven den klenaste mage hos gammal
eller ung, och de svårta ej tänderna.
Emedan all vår kraft och energi beror
på mängden af det naturliga
järnet i blodet, och Capsuloids tillföra
blodet just den därpå behöfliga kvantite-
ten.
Emedan hälsa, frisk färg, kraft, energi
och god matsmältning samt
god sömn utan all fråga är en följd af
den riklighet af blod, som frambringas
genom att intaga Capsuloids.
Emedan allt det järn, som finnes i Cap-
suloids, genast upptages af blod-
et, åstadkommer rikligt godt blod och
de resultat, som visat sig genom att
gifva Capsuloids för hufvudvärk, hjärt-
klappning, benägenhet för svimning och
förstoppning, som så ofta åtfölja blod-
brist och bleksot. Äro i högsta grad på-
fallande.
Erhållas i Sverige å alla Apotek å Kr.
2,50 pr ask. Enda fabrik: Capsuloid Com-
pany, 31 Snow Hill, London.

De bästa sidentygerna
erhåller man af förstklassigt råmaterial i solida färger. Den, som
önskar ett godt, hållbart sidentyg, torde rekvrirera proffer från den
gamla väl renommerade **Sidenfirman**
E. Spinner & C:ie, Zürich
(förr J. Zürrers sidenfabrik).

Nornans Familj-Symaskiner
äro erkända som de förnämsta.
Prydliga * Lättgående * Lättskötta.
Syr finaste linnesömnad till tjockaste doffel utan omändring af ma-
skinen. Syr knapphål, hälsömnad, broderar, stoppar söndrigt linne.
Fullständig undervisning.
Nornans Symaskins-Verkstad,
6 Birger Jarlsgatan 6.

Allm. te efon:
8 68, 47 35,
47 36.

Olaus Olssons Kolimport.
Aktiebolag
etableradt i Stockholm 1880.

1:a Anthracit.
Hushållskol. Cokes. Briketter.

Canfield Armlappar.
Utan sömmar. Utan lukt.
Vattentäta.
Öfverträffadt skyddsmedel för hvarje
klädning.
Canfield Rubber Co.,
Hamburg, Grosse Bleichen 16,
Endast äkta med vårt skyddsmärke
"Canfield".
Garantidevis medföljer hvarje armlapp.

"Möbeltinkturen KOSMIN"
rekommenderas som det yppersta putsmedel för po-
lerade möbler. Finnes hos de flesta herrar handlande
samt i parti hos
Joh. D. Andersson, Malmö.

INTYG:
Malmö den 12 nov. 1900. Malmö den 21 nov. 1900.
Efter att hafva dels å äldre och dels på
nyare möbler upprepade gånger försökt det
preparat som af firman JOH. D. ANDERS-
SON blifvit upfunnet till tjänst för möbel-
fabrikanter och privatpersoner, att därmed
dels rengöra dels uppfriska poleringar, kunna
vi med nöje å det samma lämna vårt bästa
erkännande.
Malmö som ofvan
Aktiebolaget A. Svenssons Möble-
ringsaffär.
Thorvald Sten.
(G. A. M. 70674)

Härmed intygas att det prof på renings-
medel för polerade möbler, som af firman
JOH. D. ANDERSSON, härstädes, blifvit
mig till afproffning tillsändt befunnits vara
af ovanligt god beskaffenhet och bättre än
förut i handeln förekommande sådant, då
denna vätska ej endast på kortare tid bort-
tager de å poleringen uppkomna fläckar och
oljutslag än förut begagnade medel, utan
där till fullkomligt återställer den forna glän-
sen.
Malmö som ofvan
C. J. Bergmans Möbleringsaffär.
Axel Bergman.

Växter
till grupper och rabatter,
Stamrosor och Kaktus-Dahlior
försäljas till utplantering i goda exemplar.
Rörande sorter och pris hänvisas till annonsen
i Idun nr 21.
HAGA TRÄDGÅRD, Stockholm.
Allm. telefon 44 15.

Milowska skolan för flickor
i Sköfde
börjar sitt femtonde läsår den 5 sept. 1901. Normal skolans plan följes i alla ämnen
t. o. m. åttonde klass. Nybörjare mottagas. Prospekt sändas!
Cecilia Milow, Skolans föreståndarinna.
REFERENSER: Generalskan Ericson, öfverstinnan E. Matérn, fröken Ellen Fre-
stadius, fru Augusta Mannerfelt, Sköfde; grevinnan Lewenhaupt, Vesterås; fru Lind
af Hageby, f. Aschan, doktorinnan Eugenie Steinmetz, fröken Elisabeth Sandin, Stock-
holm; rektor Lagergren, Linköping; lektor Ling, Göteborg.

Hårsjukdomar.
Såsom befordrande af hår-
växten utljudes en mäng-
fald af medel, hvilka så-
som erfarenheten visar, äro
översamma eller skadliga.
Genom sin förmåga att be-
fri från mjäll m. fl. hår-
sjukdomar och genom sin
fördelaktiga inverkan på
huden har d:r P. Håkans-
sons Salubrin mot hårsjuk-
domar vunnit alltjämt ökad
förtroende och användning.
Allmänheten varnas mot
efterapningar af fabrikatet.
Salubrin tillhandahålles i
parfym-, speceri- och färg-
affärer. Partilager hos Gei-
jer & C:o, Stockholm.

LAGERMANS
Blank-Svärta
"TOMTEN"
På C. & E. Gernandts förlag
har utkommit å 2 kr. 50 öre.
En hemlös
och andra berättelser
af
Jane Gernandt-Claine.
När man hunnit till slutet af denna
bok — — har man återfunnit Jane
Claine, sådan hon var före sin lands-
förvisning till pampans land, och fun-
nit henne ha bevarat sin diktnings
säregna lynne, dess själfulla tan-
kefnhet och veka känslighet, dess
poesi och dess mystik.
(Georg Nordensvan i Dag. Nyh.)
I flera föregående arbeten ha vi haft
tillfälle att beundra den sannt kvinn-
liga tjuuning och mäktiga genia-
litet, som i sa hög grad utmärker den-
na författas tidigare arbeten. I detta nu
föreliggande arbete mötes läsaren åter
af denna mäktiga känsla och ta-
langfulla skildringsförmåga.
(Vesternorr. Alleh.)

Örherdt billigt!
Svea-satsen innehåller följande va-
ror: 1 bordduk (fin kva-
lité), 1 hushållsvåg (väger intill 12 kilo) 1
plånbok, 1 mikroskop (förstorar 1,000 gå-
nger), 1 brevåg, 1 rakkniv (extra fin), 1 verk-
tyg inneh. glasskärare, korkskruf m. m.,
1 pappersknif, 1 urkedja (nickel), 1 bröd-
korg, 1 virkask, 1 ex. Ny praktisk kokbok
(100 sidor), 1 sällskapspel, 1 fingerring, 1
notesbok, 1 flaska parfym.
Alla ofvanstående utmärkte varor säljas
nu för endast sex (6) kronor. Återförsäljare
passen på! Utsäljningspriset äro minst 15
kr. Varorna sändas (inpackade i fri läda,
pr järnväg mot efterkräft eller förskot/slikvid.
OBS! Ingen humbug. Till full be-
lätenhet garanteras. Skynda att rekvi-
rera. Adress:
MARTIN JOHANSSON, Edane.

MUSIKINSTRUMENT!
Sträng- och blåsinstrument alla slag, Mek. Vofinstrument,
Speldisar, äkta MAGDEBURGER-DRAGSPEL, Munspel, Sträng-
gar samt öfriga tillbehör m. m. köpas löroaktigast hos
BENGT DAHLGREN'S AKTIEBOLAG
ARSENALSGATAN 1, STOCKHOLM.
Prisvärd med färglagda PLANSCHER erhålles
kostnadsfritt på begäran.

**Andra häftet af "Moster Emmas Väf-
bok",** mönster med illustrationer till
vackra hemväfnader, lämpl. till gardiner,
möbiltyger, herrkostymer, promenad- och
bruddräkter, erhålles mot 1 kr. 35 öre post-
förskott från Andersson, Bjärstad, Kudby.

Bankaktiebolaget
Stockholm—Öfre Norrland,
Drottninggatan 6.
Hushållräkning 4 1/2 %.
Kassafack till 15, 20, 25 kronor.

Depositionsräkning
Räntegodtgörelse 5 1/2 proc.
Aktiebolaget
Stockholms Diskontobank
Hufvudkontor: REGERINGSG. 1
A'delningskontor: HÖTORGET 8.

Göteborgs
Enskilda Bank
Brunkebergstorg 12.
Sparkasseränta 4 1/2 proc.

Föreningsbanken.
Hufvudkont.: Storkyrkobrinken 5,
Expeditionstid 1/2 10—1/2 4.
Afdelningskontor: Storgatan 1.
Expeditionstid 1/2 10—3 och 5—7.
Högsta depositionsränta 5 1/2 %.
Sparkasseränta 5 % + andel i vin-
sten på sätt i sparkasseboken angifves.
Sparkasseräkningshafvares andel i
1899 års vinst = 4,000 kr.

I Fru Amalia Wickmans Pensionat,
Vasagatan 35, Göteborg,
emottagas äfven resande på längre eller
kortare tid. Friskt och vackert läge. Vackra
rum. Godt bord. Moderata priser.

Nyaste & finaste
Parfym
för halsduken
Perles d'or
Wilhelm Rieger,
Frankfurt
a/M

Finnes i alla finare
parfymaffärer.

Glöm icke
att
Mustads
Taffelgrädd
är bästa och billigaste
bordsmör.

TANGENS
NYHETER
Gårdsväg 11
SVEVSKT
Malmö 1896 STOCKHOLM 1897 BERGÉN 1899
FABRIKAT